

#03
April 2020
Pris 90 kr

Tidningen Balans

FOKUS
Vem styr
över reglerna?

CORONAKRISEN
Så påverkas
branschen

EXPERTEN
Stämmosäsong
på distans

Lyssnande

LEDARSKAP

EY:s nya VD Anna Svanberg förespråkar öppenhet

DEBÄTT: KOMMERSIELLT INRIKTADE BYRÅER GER VÄLMÅENDE REVISORER

Första rådgivarverktyget med AI-stöd!

Du får ett färdigt rådgivningsunderlag med ett knapptryck

Med vårt nya rådgivarverktyg skapar vi helt nya förutsättningar för dig som redovisningskonsult i din rådgivarroll. Med bara ett knapptryck får du fram ett färdigt rådgivningsunderlag inför mötet med kunden. Rådgivarverktyget bygger på modern teknik och kraftfull Artificiell Intelligens i kombination med våra experters samlade kunskap och erfarenhet. Med Rådgivarverktyget får du även löpande viktiga signaler och notifieringar om företagets ekonomi, företagarens situation, osv.

Är företaget eventuellt i KBR-läge? Verkar kassatransaktionerna onormala? Hur ligger företaget till jämfört med andra företag i samma bransch? Har ägaren och närstående rätt lönenivå med tanke på utdelningsreglerna? Är de nya kunderna kreditvärdiga? Har företaget negativt saldo på skattekontot?

Med rådgivarverktyget får du i realtid svar på alla dessa och ytterligare ett stort antal viktiga rådgivningsfrågor.

Kontakta oss på **0650-54 14 00** eller salj@bjornlunden.se, så hjälper vi dig till den bästa lösningen!

bjornlunden.se/radgivarverktyget

BJÖRN LUNDÉN ●
– redovisningsbyråns bästa vän

LEDARE
CHARLOTTA MARTENG

FOTO: LIESELOTTE VAN DER MEIJUS

Förändring i en annorlunda tid

Det blev en annorlunda vår i år. För många har det handlat om att helt tänka om när resor ställs in och födelsedagskalas skjuts upp. Social distans till släkt och vänner ska hållas. Coronaviruset har inte gått någon obemärkt förbi. Varken privat eller yrkesmässigt. Det kan många av er där ute vittna om. Ni FAR-medlemmar som dagligen möter företagare som får se sina livsverk hotas när intäkterna sviker. Ni som brinner för att hjälpa era kunder. I dessa tider är det helt unika utmaningar alla ställs inför.

KRISER LEDER OFTA till förändring, men även om det kan kännas jobbigt till en början så behöver det inte vara av ondo. Balans reporter Rakel Lennartsson blickar framåt och fångar i en artikel coronavirusets effekter på branschen. "På två veckor har vi gjort en digitaliseringsresa som normalt sett skulle tagit ett till två år", säger Anna Johnson, vd för Grant Thornton. "Coronaviruset har gjort oss mer digitala än någonsin. Troligtvis för det något gott med sig när vi tagit oss igenom den här krisen. Kanske blir vi också mer öppna mot varandra?"

EY:S NYA VD Anna Svanberg är ledare för ett företag med en omsättning på drygt fyra miljarder kronor och cirka 3 000 anställda. Men hon gillar inte ordet chef. Inte i den klassiska bemärkelsen. I stället tror hon på lyssnande ledarskap. Att öppenhet och tydlighet är vägen till framgång. Och att ansvaret är delat. Både arbetsgivarens och den enskilde medarbetarens. ○

Trevlig läsning!

CHARLOTTA MARTENG, chefredaktör för Balans.
Hör gärna av dig till mig på charlotta.marteng@far.se

Innehåll

NUMMER 3 2020

34

5 Tre fikafrågor

Vi fikar med Karin Jonnergård, professor i företagsekonomi, och pratar om digitalisering.

6 Aktuellt

Rådgivning ger kundvärde. Renässans för lekmanrevision. Så har coronakrisen påverkat branschen.

12 Porträtt

Anna Svanberg, VD på EY, anser att öppenhet är en förutsättning. Och hon ogillar ordet chef.

18 Min karriär

Jessica Herrlin är byråledare på Baker Tilly Halmstad. Ett gott råd från henne - ha inte för bråttom.

20 Fokus: Vem styr över reglerna?

Revisions- och rådgivningsbranschen är hårt regelstyrda. Men vem styr egentligen över reglerna?

29 Vår byrå

WeAudit strävar efter att revolutionera branschens sätt att jobba.

32 Debatt

Kommersiellt inriktade byråer ger välmående revisorer.

34 Expertfrågan

Bolagsstämmor - hur påverkar coronaviruset stämingsösongen?

38 Krönika: Jan Marton

Pensionsskulder när räntan är låg.

Handböckerna
som effektiviserar
ditt arbete med
BAS-kontoplanen!

Beställ båda böckerna - spara 150 kr
nj.se/svensk-redovisning

Tidningen Balans

Adress: Box 6417, 113 82 Stockholm
tidningenbalans.se

Redaktion

E-post: fornamn.efternamn@far.se.

CHEFREDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE

Charlotta Marténg
08-506 112 49

Sofia Hadjipetri Glantz
08-402 75 19

Rakel Lennartsson
(frilans)
08-506 112 00

Grafisk form: Kate redaktionell design.

Layout: Mats Rimér, Trilobit kommunikation.

Omslagsfotograf: Christian Gustavsson.

Tryck: Forssa Print 2020, ISSN 2001-5925.

Medlem av Sveriges Tidskrifter.

TS-kontrollerad fackpressupplaga: 10 900 (2018/2019).

Annons

Mikael Wallenius, Swartling & Bergström Media AB
08-545 160 78
balans@sb-media.se

Prenumeration

08-522 183 24, www.balans.prenservice.se
FAR-medlem: medlem@far.se

Balans ges ut av FAR AB. FAR är en branschorganisation inom redovisning, revision och rådgivning, och är ett av Sveriges största privata utbildningsföretag. FAR har cirka 5 000 medlemmar och cirka 1 000 anslutna medlemsföretag. FAR:s medlemmar är auktoriserade revisorer, redovisningskonsulter, skatterådgivare, lönekonsulter och specialister samt små och stora företag inom redovisning, revision och rådgivning.

REDAKTIONEN SVARAR

Hur fördriver du tiden i karantän?

Sofia:
Slukat Bellman
Noir-romanerna
1793 och 1794 av
Niklas Natt och
Dag på nolltid.

Rakel:
Facetimar med nära och kära
och läser böcker.

Mats:
Tittar på Devs på HBO Nordic
och hänger i skogen med
barnen.

Charlotta:
Läser Uppfödar-
boken inför att
vår tik väntar
valpar i slutet av
april.

3 fikافرågor

Hon är professor i företagsekonomi på Lunds universitet, bolagsstyrningsforskare, och har nyligen påbörjat ett projekt inom digitaliseringens effekter på revision och kapitalmarknad. Balans fikar med Karin Jonnergård.

KARIN JONNERGÅRD

Vad:

Professor i företagsekonomi på Lunds universitet. Bolagsstyrningsforskare.

Ort:

Lund.

text: Sofia Hadjipetri Glantz

foto: Lina Arvidsson

Vilka frågor har särskilt varit i fokus hos styrelseledamöter senaste åren?

– Många styrelseledamöter i revisionskommittéer funderar på IT-frågor. Hur kan man arbeta med digitaliseringen? Vad händer med affärsmodellerna? Hur klarar man att säkerställa information? Många är positiva. De lägger ner mycket tid på frågorna och i allmänhet tror jag att de svenska företagen har kommit långt. Det som kan irritera, särskilt hightechföretag, är att revisorerna är långt efter. De här företagen har infört avancerade system, men revisorerna har inte de rätta digitala verktygen att revidera med.

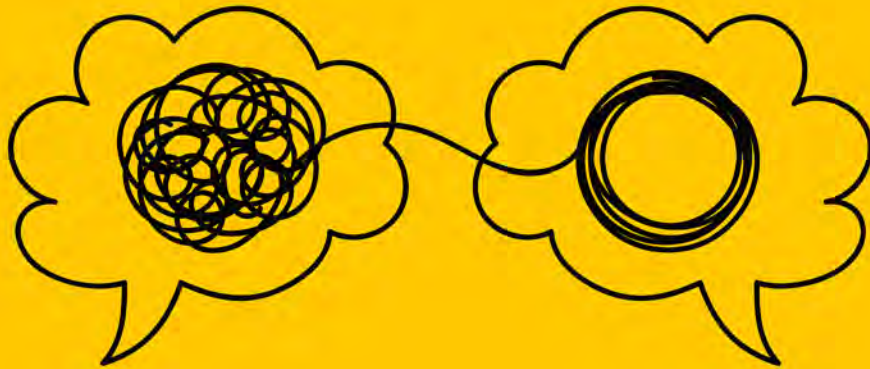
Du undervisar bland annat inom redovisningsområdet. Vad pratas det mest om just nu?

– Hur mycket eller långt det går att använda digitaliseringen för beslutsfattande och kontroll. Vi vet att digitalisering kan förbättra beslut så länge som beslutsfattaren har förståelse för hur systemet fungerar och behandlar information, men kan leda till en övertro på systemets lösningar om denna förståelse saknas. Om all information är digital försvinner företagarnas vardagliga ekonomiska signaler uppe i molnet. Hur ska de då behålla närkontakt med sin egen lönsamhet?

Ett av projekten du är involverad i rör digitaliseringens effekter på revision och kapitalmarknad. Berätta!

– Vi tittar på utvecklingen av digitaliserade redovisningssystem och affärsmodeller samt effekten de har på användarna. Vi tittar också på vad som händer på revisionsbyråerna. Hur kommer kompetensprofilerna att förändras och var ska man hitta dessa nya profiler? Även i en digitaliserad revision behöver revisorerna hantera avancerade bedömningsfrågor som kräver rejäl grundkunskap. Hur blir det med nästa generations revisorer, som går in i branschen när den redan är digitaliserad?

Revisorer saknar de rätta digitala verktygen i vissa fall, säger Karin Jonnergård.

Redovisnings- och lönekonserter måste gå mer mot coachande rådgivning.

Fokus på kundvärdet

Redovisnings- och lönekonserter behöver ändra sitt sätt att arbeta och gå mer mot den coachande rådgivarens roll. I det ingår att fokusera på kundvärdet.

FÖRDELNINGEN MELLAN REDOVISNING och rådgivning är hos många byråer i dag 80/20. I framtiden spås relationen bli den omvända.

Redovisnings- och lönekonserternas yrkesroller kommer att bli mer rådgivande och coachande – och konsulten kommer i större utsträckning arbeta med att hitta rätt systemlösningar samt utbilda kunden i att hantera dem rätt, skriver FAR i en ny framtidsspaning som sträcker sig två år fram i tiden.

Hur tar man då steget mot mer rådgivning och en ny affärsmodell för byrån?

– Börja gräva där ni står. Kom ihåg att alla på byrån inte behöver bli rådgivare, vissa har större fallenhet för det än andra. Det handlar om specialisering på byrån och att hitta relevanta uppgifter för alla. Man ska också våga göra slut med kunden där värdegrunden inte stämmer överens med byråns. Skapa olika prismodeller och paketeringar. Testa, förbättra, testa... igen och igen. Ta betalt för de år av erfarenhet som det har tagit dig att kunna svara på kundens specifika fråga på bara en kvart eller en halvtimme, tipsar Hanna Montoya, auktoriserad Redovisningskonsult FAR och VD på Keeper. ●

Sofia Hadjipetri Glantz

Fotnot: Framtidsspaningen finns på far.se

KPMG Sverige växer

KPMG:s verksamheter i Lettland och Litauen blir del av KPMG Sverige. KPMG Lettland består av cirka 200 anställda, samtliga baserade i Riga. KPMG Litauen består av två kontor med totalt cirka 170 anställda, det största i Vilnius med 70 procent av de anställda.

– Sammanslagningen av verksamheterna är ett resultat av en längre tids arbete, och av KPMG:s internationella utveckling med närmare samarbeten och partnerskap, säger Björn Hallin, styrelseordförande på KPMG Sverige.

FAQ om corona

FAR:s medlemsrådgivning får en mängd frågor med anledning av coronakrisen. Därför har FAR nu publicerat en lista på far.se med vanliga frågor och svar som berör allt från kontrollinventering till årsredovisningar och revisionsberättelser i spåren av covid-19.

I topp bland studenterna

PwC och EY hamnar på topp tio bland ekonomistudenternas i årets arbetsgivarundersökning från Universum. PwC innehar precis som förra året en femteplacering och är därmed bäst bland Big 8. EY tappar en placering och går från åttonde till nionde plats. Bland övriga Big 8 ser ställningen ut som följer på topp 100-listan (placering i parentes): (22) Deloitte, (23) Grant Thornton, (26) KPMG, (82) Aspia (ny på listan). Totalt har fler än 24 000 studenter på olika utbildningar i Sverige svarat på undersökningen.

Tax & Legal på Deloitte får ny director

Jenny Friberg blir ny director inom Tax & Legal på Deloitte Sverige. Hon kommer närmast från KPMG där hon har haft en roll som som senior tax manager och var dessförinnan på Grant Thornton med titeln tax manager.

84

I mars auktoriserades 84 nya revisorer. Det totala antalet auktoriserade revisorer är nu 3 140.

KÄLLA: RI.

16,5

Så många miljarder betalas ut i skatteåterbäring i år.

KÄLLA: SKATTEVERKET

”Sveriges förmåga att övervintra som land hänger helt enkelt på om våra företag kan göra det”

Jan-Olof Jacke, VD Svenskt Näringsliv, i en artikel på DN Debatt, april 2020.

Renässans för lekmannarevisorer

Stärkta relationer mellan externa revisorer och förtroendevalda revisorer. Och en tydligare definition av uppdraget som förtroendevald revisor.

INFÖR ÅRETS STÄMMOSÄSONG har "Vägledning för rollen som granskare ur ett medlemsperspektiv" tagits fram av Lars Wennberg och Bo Thorstorp på uppdrag av Svensk Kooperation. Vägledningen är kopplad till "Svensk kod för styrning och kooperativa och ömsesidiga företag".

- Koden bygger på föl och förklara-principen, saknar regler och är principbaserad. När den var färdig stod det klart att det behövdes en tydlig vägledning för förtroendevalda lekmannarevisorer, eller stadgereglerade granskare, säger Lars Wennberg.

Arbetet bakom vägledningen är gediget och dialog har förts med bland annat Svensk Kooperation och dess medlemmar,

lekmannarevisorer och FAR. Lars Wennberg har själv en bakgrund från PwC där han ansvarade för affärsutveckling av den kooperativa sektorn samt var påskrivande revisor för bland andra KF, Coop och OK.

- **JAG SKULLE** säga att lekmannarevisorererna många gånger är underskattade. Den vägledning vi nu tagit fram hoppas vi ska stärka dem i sin roll och förbättra relationerna med externrevisorerna. Att lekmannarevisorns uppdrag blir tydligare borde vara till glädje för externa revisorer. Genom vägledningen finns tydliga anvisningar för vad lekmannarevisorn måste göra visavi de externa revisorererna, säger han. ◉

Charlotta Marténg

KRÖNIKA
HANS PETER LARSSON

FOTO: SOFIA HADJIPETRI GLANTZ

Rådgivning som inte kan ges

När detta skrivs har regeringen just presenterat sitt första krispaket om korttidsarbete, tidigare korttidspermittering. Stödet handläggs av Tillväxtverket. Reglerna har aldrig tillämpats tidigare. Trycket från politik och näringsliv är stort. Företag blöder och pengar måste ut. Snabbt.

Stödet är inga helikopterpengar som ges till alla, men det är lätt att förledas att tro det. I vart fall om man följer Tillväxtverkets information om stödet och hur detta söks. Informationen är föredömligt enkelt utformad, nästan förförisk. Företag som tycker att de kvalificerar, om verket delar uppfattningen, får ett preliminärt beslut om stöd. Stöd kan återkallas och krav på återbetalning framställas om felaktiga uppgifter lämnats. Fine.

Men det förutsätter att de underlag som krävs för stödet är i vart fall någorlunda precisa, så att företaget vet vilka krav som ställs.

JAG HAR LÄST både underlaget för beslutet i riksdagen, finansutskottets betänkande nr 51, och informationen på Tillväxtverkets hemsida. Jag uppfattar kraven i riksdagsbeslutet som skarpare och högre. Detta kan bli en bumerang vid en uppföljning av det preliminära beslutet. Lägg därtill att inte heller beslutet i riksdagen är särskilt precist.

Några exempel på varför råd inte bör ges.

- Företaget ska kunna visa på tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter att klara utmaningar i kölvattnet av covid-19. Detta ska visas i efterhand, men vad innebär det?
- Tillväxtverket tycker att det är olämpligt att företag gör stora aktieutdelningar och samtidigt får stöd. Riksdagens formuleringar är skarpare. Stödet kan därför regleras vid avstämningen som sker efter att stödet beviljats preliminärt.
- Anställda som inte är verksamhetskritiska måste först sägas upp. Vilka är det?

FAR har adresserat frågan om utdelningar och koncernbidrag, men inte fått annat svar än ovan. Rättssäkerhetsfrågor är av sekundärt politiskt intresse för stunden. Den fighten får tas när krav på återbetalningar reses, eller successivt dessförinnan. Ovan är ingen kritik, men ett tecken i den tid vi nu befinner oss i. ◉

HANS PETER LARSSON är skatteansvarig på FAR och auktoriserad Skatterådgivare FAR.

FOTO: GETTY IMAGES

Fler borde engagera sig internationellt tycker Eva Törning.

HALLÅ DÅR
EVA TÖRNING

Efter sex år av internationellt arbete i International Accounting Standards Boards (IASB) grupp för icke-noterade företag SME Implementation Group (SMEIG), lämnar Eva Törning över stafettpippen 30 juni i år.

- Det är roligt att vara med och bidra till något som är viktigt för de mindre - eller icke noterade - bolagen i världen och ha deras perspektiv i fokus. De ska precis som de noterade bolagen ha alla möjligheter att arbeta i en bra redovisningsmiljö och leverera finansiella rapporter på ett "språk" som går att förstå.

Hon uppmanar andra svenska kollegor att engagera sig internationellt.

- Ibland har vi i SMEIG varit eniga. Och ibland väldigt oeniga. Det är otroligt stimulerande, för det ger en bild av vad olika medlemmar runt om i världen tycker. Det är kul att som FAR-medlem finnas i internationella sammanhang, att brinna för frågorna, ha en uppfattning och våga tycka till.

Sofia Hadjipetri Glantz

FOTO: KRISTOFER HEDLUND

NI GÖR EN HJÄLTEINSATS!

VÅR MEDLEMSRÅDGIVNING FÅR MÅNGA FRÅGOR kopplade till coronakrisen, bland annat om fortsatt drift, planering av kommande inventeringar och om hur händelser efter balansdagen ska hanteras. Frågorna kommer från såväl redovisnings- och lönekonsulter som revisorer och för att så många som möjligt ska kunna ta del av svaren så publicerar vi en del av frågorna på vår coronasida på far.se. Gå gärna in där då och då så håller du dig uppdaterad.

Ett kvitto på det höga förtroende vår bransch har kommit när Svenskt Näringslivs VD Jan-Olof Jacke presenterade deras förslag till räddningspaket. På presskonferensen sa han att ansökan om tillfällig räddningsersättning för företag med ett stort efterfrågebortfall på grund av krisen ska undertecknas av företagets revisor för att möjliggöra ett automatiskt utbetalningsförfarande.

JAG HAR FRÅN FLERA HÅLL hört om hur vi som bransch, i våra yrkesroller, så tydligt och konkret gör skillnad för företagen. Vi löser problem, reder ut hur regelverken och de tillfälliga krisåtgärderna fungerar, men hjälper också till att se över intäkter och kostnader för att se om det går att göra justeringar för att förbättra likviditeten. Jag vet också att många av er bokstavligen bjuder på er kunskap och erbjuder era kunder en del gratis rådgivning kopplad till coronakrisen.

DET INGER HOPP OCH STÄRKER känslan att vi är en bransch med ett övergripande gemensamt mål – att göra nytta för näringsliv och samhälle. Naturligtvis ser arbetet olika ut beroende på typ av företag och bransch, men vi visar tydligt att vi står redo att "göra det lilla extra" och bistå med vårt kunnande och engagemang när företagarna behöver oss som allra mest.

Fortsätt på den vägen. För Sveriges, företagarnas, branschens - och din egen skull! Ni gör en hjälteinsats! ◉

På Karins agenda:

- Digitalt möte med Tillväxtverkets GD Gunilla Nordlöf.
- Digitalt möte med Företagarnas VD Gunther Mårder.
- Teams-möte med Nordiska Revisorsförbundet.

KARIN APELMAN är generalsekreterare och VD i FAR.

Är din byrå Årets framtidsbyrå?

Är din byrå framtidssäkrad? Genom att göra FAR:s framtidstest får du veta hur din byrå ligger till.

UTMÄRKELSEN ÅRETS framtidsbyrå sftar till att lyfta fram goda exempel som kan fungera som förebilder för andra byråer. Genom FAR:s framtidstest får du ett besked om hur din byrå ligger till.

Utöver frågor om prissättning och användning av molntjänster omfattar framtidstestet även frågor om affärsmodeller och att utveckla tjänsteerbjudandet. Nytt för i år är ett ökat fokus på hållbarhet.

– Testet är enkelt att göra och ger en tydlig signal om hur långt byrån har kommit i omställningsarbetet. Kanske ligger ni

så bra till att ni har chans att bli Årets framtidsbyrå, säger Camilla Carlsson som är ansvarig för testet på FAR.

DET FINNS FÄRDIGA svarsalternativ till alla frågor. När samtliga frågor är besvarade får du direkt ett svar på var din byrå befinner sig i omställningsprocessen. Vid toppresultat är det bara att klicka på bifogad länk, fylla i kontaktuppgifter och anmäla byrån till Årets framtidsbyrå. Sista datum för att göra testet och anmäla din byrå är 13 augusti 2020. ◉

Charlotta Marténg

Få brister i myndigheters årsredovisningar

Ovanligt få allvariga brister har upptäckts i år i de statliga myndigheters årsredovisningar för föregående år enligt Riksrevisionen. Av 220 statliga myndigheters och organisationers årsredovisningar för 2019 innehåller endast tio väsentliga brister och lämnar därmed en modifierad revisionsberättelse.

Bokföring i coronatider

Aktiebolag kan komma i ett läge när styrelsen måste upprätta en kontrollbalansräkning på grund av effekterna av coronavirusets spridning. Det och frågor som berör hur årsbokslutet och årsredovisningen upprättas i tider av covid-19, finns mer utförligt beskrivet på Bokföringsnämndens webb.

FOTO: GETTY IMAGES

BRANSCHEN I SOCIALA MEDIER

Revideco AB: I Skellefteå har vi infört "varannan vecka" på kontoret. Redovisningskonsulten och ekonomiproffset Agneta Södergren har stationerat sig hemma vid köksbordet!

KPMG Sweden: Cybertacker ökar i spåren av #COVID19-pandemin, det visar vår hotbildsanalys.

Grant Thornton Sweden: "När jag pratar med företagen är deras första fråga 'vad ska jag göra nu?'. För en del handlar det om ren överlevnad när intäkterna faller, men för många handlar det om praktiska frågor i närtid", säger Lars-Åke Andreasson, auktoriserad revisor.

Paulina Karlberg, revisor och skyddsombud på RSM i Göteborg.

FOTO: RSM

RSM jobbar för att bli Sveriges bästa arbetsplats

Sedan fyra år jobbar RSM aktivt för att få utmärkelsen Sveriges bästa arbetsplats – genom satsningen att skapa en utvecklande och hälsosam arbetsmiljö.

Att medarbetarna är med och formar RSM:s värdeord bidrar till en stark sammanhållning och engagerande arbetsplatskultur. Något som är grunden för en god arbetsmiljö, menar Paulina Karlberg, revisor och skyddsombud inom arbetsmiljö på RSM Göteborg.

– När vi frågar våra medarbetare vad som är viktigt på arbetsplatsen svarar de glädje, gemenskap, engagemang och man agerar prestigelöst. De vill också känna sig sedda och hörda, säger Paulina Karlberg.

Det är undersöknings- och konsultföretaget Great Place to Work som årligen utser Sveriges bästa arbetsplatser via en medarbetarundersökning och certifieringsprocess. För RSM:s del innebär det att byrån har skapat en grupp som analyserar resultatet från medarbetarundersökningen. Byrån har fått certifieringen fyra år i rad och det stora målet är komma på listan över de bästa arbetsplatserna i Sverige.

Andra delar i det proaktiva arbetet med

arbetsmiljön på byråns aktivitetsbaserade Göteborgskontor är gym och möjligheten att träna på arbetstid, återhämtningsfåtölj, massage en gång i månaden, coach till alla medarbetare samt en skyddskommitté som systematiskt jobbar med arbetsmiljöfrågor.

Hur hanteras högsäsongen?

– Vi har flexibel arbetstid och det finns möjlighet att jobba hemifrån. Mellan juli och september har vi sju timmars arbetsdag. Vi har också en hälsoförsäkring som gör att vi kan ringa och prata med någon i förebyggande syfte, eller om man är mitt i en stressig period. Det är otroligt uppskattat bland medarbetarna, svarar Paulina Karlberg.

Tips till andra byråer som vill följa ert exempel?

– Det viktigaste är att skapa god sammanhållning. Vi har regelbundna, frivilliga, aktiviteter, som att vi springer Göteborgsvarvet, går på AW och åter frukost ihop. Man får inte glömma att följa upp det man har bestämt och se till att det efterlevs. Ta reda på vad medarbetarna både uppskattar och saknar – och ha en öppen dialog. Det ska inte vara fult att säga att man har för mycket att göra. Vi är i en sådan bransch där många av oss vill vara bäst och lyckas. Här blir vi bättre genom att hjälpa varandra, det är så vi lyckas tillsammans. ◉

Sofia Hadjipetri Glantz

”Mellan juli och september har vi sju timmars arbetsdag.”

FOTO: GETTY IMAGES

Coronakrisen har snabbat upp digitaliseringsprocessen

Coronakrisen ställer det mesta på sin spets och dess förlopp är omöjligt att förutse. Vi kommer inte att vara samma företag på andra sidan om det här, säger vd:n för en av Sveriges större revisionsbyråer. I ett skede där vi lever från dag till dag spanar Balans rapporter mot framtiden.

-PANSARVAGNAR PÅ MADRIDS gator, drönare som övervakar befolkningen i Paris, människor som stormar butiker i Palermo i jakt på mat. Hade någon skrivit scenariot till filmen om coronakrisen, hade ingen trott på det, säger framtidsforskaren Mats Lindgren, grundare och vd för Kairos Future.

Kairos Future har haft med pandemi-scenariot i många projekt genom åren, men det har aldrig varit någon "sense of urgency" kring

frågan. När krisen väl var ett faktum gick dock omställningen fort.

- På två veckor har vi gjort en digitaliseringsresa som normalt sett skulle tagit ett till två år, säger Anna Johnson, vd för Grant Thornton.

FÖRSTA MÅNDAGEN EFTER sportlovet släppte Grant Thornton sin uppdaterade digitala kundplattform. I efterhand är det en händelse som ser ut som en tanke.

- Den hade inte kunnat komma mer lägligt, säger Anna Johnson och ser lättad ut när jag pratar med henne via en av de många applikationer för videomöten som nu används av såväl företag som privatpersoner.

Den första oåterkalleliga effekten av pandemin är att de digitala verktygen tas i bruk på allvar och att människor lär sig att använda dem.

"De digitala verktygen boomar. Utvecklingen var redan på gång, men nu hittar den nya och mer användarvänliga vägar", skriver Deloittes pressansvarige Krister Ahlgren i ett mejl där han passar på att berätta att han samtidigt sitter i en video-konferens.

Samhällen är nedstängda, det är märkligt ödsligt på gator och torg, men samtidigt råder en febril aktivitet därute. För revisions- och redovisningsbranschen sammanföll det nya coronavirusets globala spridning med den årliga arbetstoppen.

– Vi arbetar självklart med olika scenarier och prognoser, men det är oerhört svårbedömt så nu handlar väldigt mycket om här och nu, att se till att medarbetarna har beläggning och framför allt att de mår bra, säger Jörgen Lövgren, delägare och styrelseledamot i BDO.

I KRISEN VÄCKS också omtanken om varandra. På Grant Thornton, som har många ägarledda bolag bland sina kunder, har man uppmanat medarbetarna att ringa det medmänskliga samtalet till sina kunder.

– Jag tror att väldigt många konsulter känner att de gör nytta i krisen. Vi har varit tydliga med att vi också är medmänniskor, säger Anna Johnson.

Den dubbla effekten av coronakrisen och högsäsongen gör att revisionsbyråerna har fullt upp med att ta hand om medarbetare och kunder. Flera av de största byråerna har avböjt att kommentera framtiden, men PwC:s marknadsansvarige, Johan Rippe, skriver i ett mejl att det är svårt att bedöma hur djup coronakrisens effekt kommer att bli på verksamheten.

”Vi ser dock att vissa delar inom rådgivningen som är kopplad till transaktioner har påverkats negativt relativt snabbt. Å andra sidan efterfrågas samtidigt andra tjänster mer nu, exempelvis krishantering, likviditetsplanering och kostnadsöversyn.”

FÖR DE FLESTA kundföretag utgör coronakrisen en väsentlig händelse som inträffat efter balansdagen. Det betyder att företagen måste lämna upplysningar om den i sina årsredovisningar.

– Alla företag påverkas av coronakrisen på ett eller annat sätt, frågan är hur mycket, på vilken sikt och hur stark deras balansräkning är, säger Jörgen Lövgren, som är revisor.

Revision är, som hörs på namnet, tillbakablickande. En enda revisionsfråga är framåtblickande och den ställs på sin spets nu.

– Just nu är det väldigt fokus på going

concern-frågan [fortsatt drift, reds anm]. Vi diskuterar vilka upplysningar som måste lämnas i årsredovisningen beroende på vilken bedömning vi gör av pandemins effekt på det specifika företaget, säger Jörgen Lövgren och betonar:

– Going concern är alltid i fokus men i år ställs den på sin spets i ett sent skede av revisionen.

JOHAN RIPPE TILLÄGGER via mejl:

”För 2020 så är det sannolikt så att många revisioner kommer att behöva inriktas mer på värderingsfrågor, fortsatt drift och likviditetsbehov.”

Coronakrisen är utan tvekan en väldigt väsentlig händelse, men också väldigt svårbedömd. Också för revisionsbyråernas vidkommande.

– Jag är väldigt ödmjuk inför framtiden. Än så länge är vår affär nästan opåverkad, vi har högsäsong och effekten mot branschen kommer att komma med viss fördröjning, säger Anna Johnson.

Många är inte lika öppna, men mellan raderna framkommer att revisionsbyråerna är oroliga över att behöva ta tuffa beslut. Det är heller inte längre lika självklart vilka kompetenser som kommer att behövas på andra sidan krisen, reflekterar Anna Johnson.

– Vi kommer inte att komma ut som samma bolag som vi var innan, vi har gjort enorma framsteg i vårt digitala arbetssätt, säger hon.

ETT DRAMATISKT SKEDE, men det behöver inte vara till det sämre.

– Kriser och katastrofer är ofta en möjlighet att genomföra stora förändringar. Det finns en väldig beredskap att göra något gott av krisen, säger Mats Lindgren på Kairos Future.

Han pekar på nödvändiga effektiviseringar i kölvattnet av 1990-talskrisen i Sverige, den nya världsordningen som byggdes efter andra världskriget eller om man går längre tillbaka: The New Deal i USA och folkhemsbygget i Sverige efter 1930-talsdepressionen.

Nu är frågan om man kan förvänta sig en Green New Deal.

– Ja och nej, säger Mats Lindgren. Å ena sidan försvinner enormt mycket pengar som hade kunnat investeras i olika initiativ. Å andra sidan visar coronakrisen att stater göra vad som helst när de måste.

Mats Lindgren talar om staternas och långsiktighetens återkomst i kölvattnet av krisen. Samtidigt riskerar internationella samarbeten som EU att falla samman och de globala konflikterna kan komma att skruvas upp ett varv till.

Anna Johnson, som gör sig beredd på framtida förändringar, tror att det långsiktiga tänket kommer att öka.

– Coronakrisen har gjort det mer uppenbart hur kortsiktighet kan skada, säger hon och ser att det trots allt kan vänta något gott på andra sidan.

Rakel Lennartsson

”Kriser och katastrofer är ofta en möjlighet att genomföra stora förändringar.”

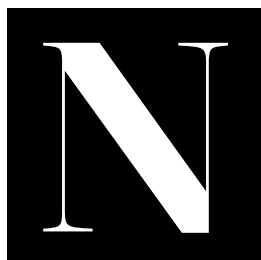
Anna Svanberg gillar inte ordet chef, i bemärkelsen någon som bestämmer över andra.

ÖPPENHET ÄR EN FÖRUTSÄTTNING

Hon identifierar sig inte som karriärkvinna, tycker om högt i tak och ogillar ordet chef. Sedan första februari är hon VD för Sveriges andra största revisionsbyrå, EY. Medarbetarna, både nuvarande och blivande, står i fokus för Anna Svanbergs ledarskap.

text: **Rakel Lennartsson**
foto: **Christian Gustavsson**

är hon började på EY hade hon ingen tydlig plan för sin karriär. 18 år senare är Anna Svanberg VD för ett konsultföretag med nära 3 000 anställda och drygt fyra miljarder kronor i omsättning senaste verksamhetsåret. Parallellt med

karriären som börsbolagsrevisor har hon fått tre barn som i dag är i nedre tonåren.

- Konsultyrket är det bästa jobbet för den som vill ha familj. För mig har familjen alltid gått först, säger Anna Svanberg, som gärna delar med sig av sig egen berättelse för att visa på möjligheterna inom revisions- och redovisningsbranschen.

Man får lätt intrycket av att allting har gått som på räls för Anna Svanberg, men under vårt samtal berättar Anna att det varit personliga händelser i familjen som varit tuffa. Hemligheten - som hon för övrigt är öppen med - är att våga säga som det är.

- Arbetsgivaren kan inte veta hur just du vill ha det. Man måste vara tydlig och rakt på sak. Tala om hur du vill ha det, är mitt råd till yngre.

När den här intervjun görs i början av mars har du varit VD för EY i en månad, hur skulle du sammanfatta den första tiden?

- Det har varit jättespännande och roligt - och intensivt eftersom det samtidigt varit högsäsong med mycket revisionsfrågor. VD:n för en revisionsbyrå måste enligt lagen vara auktoriserad revisor, men vi har ju tre affärsområden till som är lika viktiga. I min nya roll lär jag mig mer om alla affärsområden och får träffa och lära känna ännu fler kollegor, studenter och potentiella kunder. Jag har varit länge i bolaget och känner många av de äldre medarbetarna, samtidigt som jag inte tappat kontakten med de yngre, den här kontakten med medarbetarna tror jag är värdefull i min nya roll.

Hur vill du vara som ledare?

- Jag gillar inte ordet chef, i bemärkelsen någon som bestämmer över andra. Jag vill vara en ledare som får med mig de anställda, mina kollegor, och att de ska våga säga vad de tycker och tänker. Jag är en frågvis person som gärna lyssnar på andra, alla kan olika saker och det är viktigt att vara lyhörd och engagera kollegor. Bara för att man är VD behöver man inte veta bäst i en sakfråga utan jag tror på dialog. Jag hoppas vara en ledare som man vågar vända sig till, och jag hoppas också vara en förbild.

Vad har du för mål med ditt ledarskap?

- VD-rollen innehåller en formell del som spänner över många områden och en del som man kan forma

Balans i livet är en hjärtefråga.

EY: 3 000 anställda och en omsättning på drygt fyra miljarder senaste verksamhetsåret.

Anna Svanbergs
hemlighet: Att
våga säga som
det är.

Effektiv, flexibel och tillgänglig.

”Det är inte fel att säga nej. Säger man ja för mycket kanske det bara leder till att man gör ett dåligt jobb.”

själv. Jag kommer att lägga mycket av mitt fokus på employer branding och att ha kontakt med studenter. EY växer samtidigt som det råder hård konkurrens om arbetskraften, så vi är många som konkurrerar om att attrahera de bästa medarbetarna.

Vilka är EY:s största utmaningar, givet förändringstrycket på branschen?

– Jag skulle säga hållbarhetsfrågorna, digitaliseringen och att kunna attrahera och behålla rätt medarbetare. Ett högaktuellt projekt som kommer att göra stor skillnad för EY:s hållbarhetssiffror är vårt lokalbyte där vi kommer att flytta in i nya lokaler som är anpassade till vår strategi om att vara ett digitalt, modernt företag i framkant.

Employer branding är ett av dina fokusområden och du talar om ”rätt medarbetare”, vem är det?

– Det handlar om vilken typ av person man är helt enkelt. Jag tycker det är viktigt att inte bara fokuserar på betyg utan också ser personen bakom, speciellt med tanke på att vi är konsulter. Det behöver vara personer med sunda värderingar och som gillar att jobba i team. Som arbetsgivare med stort rekryteringsbehov kan vi också hjälpa kandidater att hitta rätt inom EY genom att ställa rätt frågor och guida kandidater till jobb de kanske inte visste fanns.

Balans mellan arbete och privatliv är en av dina hjärtefrågor och du har sagt att familjen går först. Vad innebär det konkret?

– Mina barn håller på med flera idrotter, precis som jag gjorde när jag var liten, och jag har aldrig velat bromsa dem för att jag inte skulle hinna med. Grejen med konsultjobbet är att det ofta handlar om att vara effektiv, flexibel och tillgänglig, och jag kan ju ha min telefon med mig överallt, på tennismatchen eller bilresan. Jag är också väldigt öppen som person så sitter jag och gör läxorna med mina barn, så säger jag det.

Det låter som att öppenheten är ditt magiska trick?

– Ja, kanske är det så! När jag är öppen märker jag att andra gör likadant. Så öppenheten leder ofta till att man får bättre kontakt med både kunder och kollegor. Då kan man också sätta gränser för när man är

Koncernredovisning med förvävsregister och automatiserat kassaflöde? Ja.

Likviditetsplanering? Javisst!

IFRS 16-leasehantering? Givetvis.

Egna konsulter i Stockholm, Göteborg och Malmö? Självkligt!

Över 250 koncerner som använder AARO? Ja, minst.

Har vi välkomnat 60 nya kunder de senaste 12 månaderna? Det stämmer!

tillgänglig och folk förstår. Det blir lättare för alla när man inte gör det så komplicerat. Jag gillar möten där det är högt i tak och det mest effektiva är att ha en kund som känner sig avslappnad och vågar ställa alla frågor.

Är det företagets eller individens ansvar att hitta balansen i livet, tycker du?

– Det är en kombination. Man kan definitivt inte säga att företaget har hela ansvaret, för det är omöjligt för arbetsgivaren att veta hur någon vill ha det utan individen måste tala om vad den vill. Jag har alltid varit tydlig och det har aldrig varit några problem att gå ned lite i tid när barnen var mindre och sedan öka i igen när de blir äldre. Problemet uppstår när kommunikationen mellan individen och företaget inte fungerar och man har fel förväntningar på varandra.

– Det är inte fel att säga nej. Säger man ja för mycket kanske det bara leder till att man gör ett dåligt jobb.

Du menar att tack vare att du varit öppen så har du alltid fått rätt stöd?

– Jag tror att öppenhet har hjälpt mig att få rätt stöd. Under mina år på EY har jag haft flera sjukdomsfall i familjen, vid dessa tillfällen ringde jag till mina kollegor och sa som det var. Jag fick fantastiskt stöd från företaget vilket påverkade mig mycket på hur jag ser EY som arbetsgivare och är mycket stolt över hur företaget

ANNA SVANBERG

Ålder:

44 år.

Yrke:

VD för EY.

Bor:

I Saltsjöbaden.

Familj:

Make Erik och barnen Nils 14, Elsa 12, och Olle 10 samt golden retrievern Birdie.

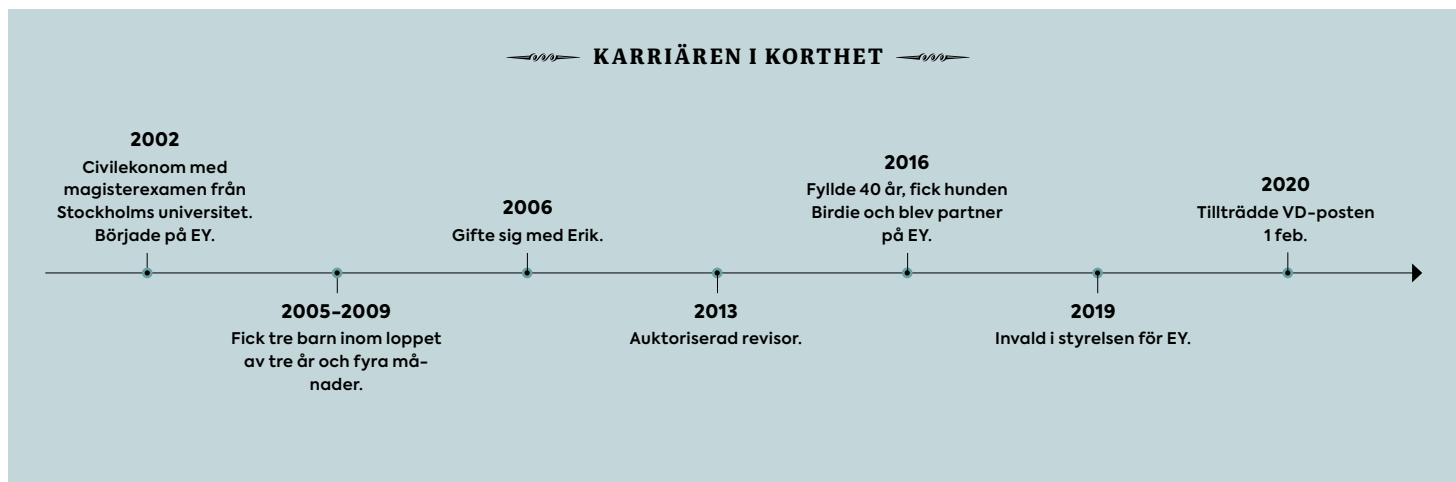
Fritid:

Golf, tennis, skidåkning utför, trädgård, inredning, barnens idrotter med mera.

agerade. Jag tror att utöver att vara bra i sin yrkesroll är öppenhet något som underlättar för både en själv och arbetsgivaren.

– I min nya roll som VD vill jag vara öppen om min egen resa, som förhoppningsvis kan vara en förebild för andra medarbetare. ○

KARRIÄREN I KORTHET

www.aaro.se

AARO

Jessica Herrlin har vågat testa sig fram.

Namn: Jessica Herrlin.
 Ålder: 47 i maj.
 Yrke och byrå: Byråledare på Baker Tilly Halmstad sedan 2019. Auktoriserad revisor. Varit på byrån i olika roller sedan 2005.
 Utbildning: Ekonomi kandidat på Halmstad högskola 2001–2003.
 Familj: Man och två barn.
 Bor: Strax utanför Halmstad, Haverdal.
 Fritid: Sport! Jag tränar själv; på gym och springer. Har spelat fotboll tidigare.

”Ha inte för bråttom”

Ha inte för bråttom. Testa dig fram! Det säger Jessica Herrlin – vars väg till att bli kontorschef på Baker Tilly i Halmstad inte varit helt spikrak.

– Det har aldrig varit en utstakad väg för mig, mer än att jag ville jobba med revision. Jag drogs till ekonomi och kontor – och på gymnasiet så bara visste jag, säger Jessica Herrlin.

Hon blev gymnasieekonom, jobbade på ekonomiavdelningar på två olika bolag i Göteborg och trivdes bra. I den vevan träffade Jessica sin

blivande man och flyttade till Halmstad, började plugga ekonomi med revision och redovisning i rekordfart på Halmstad högskola, samtidigt som hon jobbade halvtid som ekonomiansvarig på ett mindre bolag.

– Det funkade jättebra. Jag hade tillgodogjort mig mycket av den praktiska kunskapen, nu kunde jag få den teoretiska bakgrunden.

Efter två år tog hon både examen och fick sitt första barn. 2005, efter föräldraledigheten började Jessica som redovisningskonsult på Baker Tilly. Den första tiden hoppade hon mellan bokslut och revisionsuppdrag. Fram till 2013 då hon fick blodad tand och bestämde sig för att skriva

revisorsprovet – och klarade det. Sedan 2016 har Jessica personalansvar.

– Jag tycker att det är roligt här. Det är utmanande, utvecklande och jag lär mig hela tiden. Det är charmen med jobbet.

Generationsskiftet hade planerats i flera år och att det skulle bli hon som skulle axla rollen som byråledare efter grundaren Janne Carlsson, som slutar till sommaren, var ett gemensamt delägarbeslut.

– Det viktigaste är att behålla vår personal, de betyder allt för oss. Här finns plats för alla. Vi behöver vara olika för att byrån ska funka, säger Jessica om sin nya roll. ●

Sofia Hadjipetri Glantz

Karriärtips!

Du behöver inte gå från gymnasiet till högskola och direkt till att jobba på byrå. Det finns andra vägar, allt behöver inte ske så snabbt. Testa dig fram!

Utbildningspaket online

För revisorer och redovisningskonsulter

Säkerställ att du alltid är uppdaterad med den senaste informationen från våra experter.

23 onlinekurser

7 webinarier

1 nyhetsdag online

Läs om allt som ingår: far.se/utbildningspaketonline

FAR

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL

HJÄLP MÄNNISKOR I NÖD

Bli månadsgivare på lakareutangranser.se

MEDECINS SANS FRONTIERES
LÄKARE UTAN GRÄNSER

Vem styr över reglerna?

Så tar normgivningen form från New York till Sverige

Fokus på
regelverken

Revisions- och rådgivningsbranschens professioner är starkt regelstyrda. Tillspetsat skulle man kunna säga att regelverken är kärnan i affären. Vem styr **ÖVER REGLERNA** som styr vår vardag? Följ med Balans på en resa genom det maskineri som trösklar fram våra viktigaste lagar och regler.

text: **Rakel Lennartsson**

illustrationer: **Rebecca Elfäst**

M

inst en gång i månaden åker Claes Norberg till EFRAG:s kontor på 35 Square de Meeûs i Bryssel. Den senaste månaden har mötena skett i form av videokonferenser på grund av coronaviruset, men principen är densamma: De 16 ledamöterna från hela Europa förväntas vara så väl inlästa på de senaste dokumenten

att de kan diskutera texten ner på kommateckensnivå.

– Vårt arbete är väldigt dokumentstyrt. Systemet bygger på att man har duktiga kanslier, säger Claes Norberg, redovisningsexpert på Svenskt Näringsliv och ordförande för Business Europes redovisningsgrupp.

DET ÄR I DEN SENARE kapaciteten som han innehar en av 16 platser i EFRAG, European Financial Reporting Advisory Group. Med ordföranden Jean-Paul Gausez blir de 17 till antalet.

Gausez är inte expert på redovisning men har en bakgrund som EU-parlamentariker och ska se till att de 16 experternas arbete går framåt samtidigt som han håller koll på att de är synkade med EU-institutionerna och omvärlden, förklarar Claes Norberg.

– Det är en typisk Brysselmekanism och utgångspunkten i vårt beslutsfattande är alltid det gemensamma bästa. Jag representerar inte Sverige eller ens Business Europe

EFRAG fungerar som en bro mellan regelsättaren IASB och lagstiftaren EU.

”Jag ska varje dag tänka på vad som är bäst för medborgarna”

i det här, även om jag sitter på det mandatet, säger Claes Norberg och fortsätter:

– Jag ska varje dag tänka på vad som är bäst för medborgarna, det vill säga användarna av redovisningen. Men jag kommer ju samtidigt från företagsidan och avvägningen mellan olika intressen kan vara subtil.

MÅLET ÄR ATT ALLTID FATTA beslut med konsensus, vilket betyder att ledamöterna diskuterar tills de är överens. Det kan vara en tidskrävande uppgift, men är nödvändigt om regelverket ska få den acceptans och det genomslag som är syftet.

Regelverket? Ja, det handlar om IFRS. Eller ännu mer precist om hur IFRS förs in i den europeiska lagstiftningen. Sedan 2005 måste alla noterade företag i hela EU tillämpa IFRS för sin koncernredovisning. IFRS är alltså EU-lag. Men IFRS tas inte fram av EU, utan av branschorganisationen International Accounting Standards Board, IASB, med säte i London.

Vi har alltså att göra med EU-systemet som producerar lagstiftning genom direktverkande förordningar och direktiv samt en privat organisation (IASB) som verkar för att börsbolagens finansiella redovisning ska utgå från samma principer så att jämförbarhet uppnås på global nivå. EFRAG, där Claes Norberg ingår, fungerar som en bro mellan regelsättaren IASB och lagstiftaren EU.

Behovet av internationella redovisningsstandarder fanns dock redan långt innan IFRS tagit form, än mindre blivit lag i EU.

– Föregångaren till IASB, då kallat IASC, bildades på

initiativ av representanter från olika revisionsbyråer som träffades i början av 1980-talet. De såg att olika normer för vad som var god redovisningssed i olika länder utgjorde ett hinder för kapitalmarknaden, berättar Claes Norberg.

I skiftet mellan 1980- och 1990-talet avreglerades kapitalmarknaderna och det gjorde efterfrågan på internationella redovisningsregler mer akut. Avregleringen av finansmarknaderna var ett politiskt beslut. Men det är det privata näringslivet som realiserat den globala finansmarknaden i praktiken, menar Claes Norberg.

IFRS tillämpas i dag i nästa alla länder utom USA.

– Marknaden i vid mening har drivit fram IFRS och har även lyckats få det politiska systemet att acceptera det som en bra lösning, säger Claes Norberg.

MEN DET SKER INGEN AUTOMATISK import av IFRS-standarder in i EU-lag, utan varje ny IFRS måste nagelfaras av EFRAG innan den kan antas av EU-systemet. Rent tekniskt antar EU en ny förordning för varje ny IFRS, men det sker genom ett förenklat förfarande, jämfört med annan EU-lagstiftning, berättar Stefan Pärnhem, kanslichef för Bokföringsnämnden.

– IAS-förordningen delegerar beslutanderätt från medlemsländerna till EU-kommissionen, som konsulterar EFRAG och ARC inför beslut. EFRAG står för den tekniska expertisen medan ARC representerar medlemsstaterna, det vill säga den politiska nivån, säger Stefan Pärnhem.

Han är en av Sveriges två representanter i ARC, Accounting Regulatory Committee, som träffas ungefär fyra till sex gånger om året för att fatta beslut om nya standarder.

– Jag åker på mötena tillsammans med ytterligare en representant från justitiedepartementet. Inför mötena brukar justitiedepartementet också bjuda in till ett samrådsmöte med representanter från exempelvis FAR, Rådet för finansiell rapportering och Svenskt Näringsliv, berättar Stefan Pärnhem.

Det innebär att den svenska delegationens hållning är väl förankrad på hemmaplan.

I teorin kan medlemsstaterna stoppa en redovisningsstandard från att bli EU-lag, men det händer i princip aldrig. Systemet bygger i stället på att EFRAG, och i mindre grad ARC, står i kontakt med standardsättaren (IASB) å den ena sidan och lagstiftaren (EU) å den andra, och jämkar ihop bilderna genom att balansera olika intressen och omvandla dem till fungerande texter. För närvarande arbetar man med IFRS 17, standarden för försäkringskontrakt.

– IFRS 17 kan komma att testa systemets gränser, säger Claes Norberg.

– Det är en väldigt komplicerad standard att arbeta med för det här området har inte varit reglerat förut och IASB har fått omvärdera sin ursprungliga inställning, säger Stefan Pärnhem.

I ÅR HAR IFRS VARIT EU-lag i 15 år och det börjar enligt Claes Norberg bli ett ”moget system”.

– Det har satt sig. Den unga generationen vet inget annat utan har gått rakt in i IFRS-miljö. Systemet är etablerat och nu handlar det om finkalibrering och underhåll, säger han.

I stället står en helt ny utmaning för dörren: Att ta fram någonting motsvarande för redovisning av icke-finansiell information.

– På samma sätt som de senaste 15 åren kretsat kring IFRS kommer nästa 10–15 år att handla om hållbarhetsredovisning, spår Claes Norberg. ●

Lagerbolag

Köp ett lagerbolag av oss idag. Under dagen kan du lämna ett startklart aktiebolag till din kund.

Köp ett lagerbolag av oss så slipper du och din uppdragsgivare väntetiden hos Bolagsverket. Våra lagerbolag ligger färdiga för start. Varför ska du köpa just av oss? Här får du tre skäl:

Firmabesked direkt!

Vi bedömer firman utifrån vår erfarenhet.

Vi känner Bolagsverket

Du får ny firma utan onödig fördröjning tack vare bra förhandsbedömningar och egen praxisbank. Alla våra medarbetare har PRV-bakgrund (nu Bolagsverket).

Vi säljer inte till vem som helst

Vi vill endast sälja till seriösa förvärvare. Våra lagerbolag kan därför bara köpas av advokatbyråer, revisionsbyråer samt på rekommendationer.

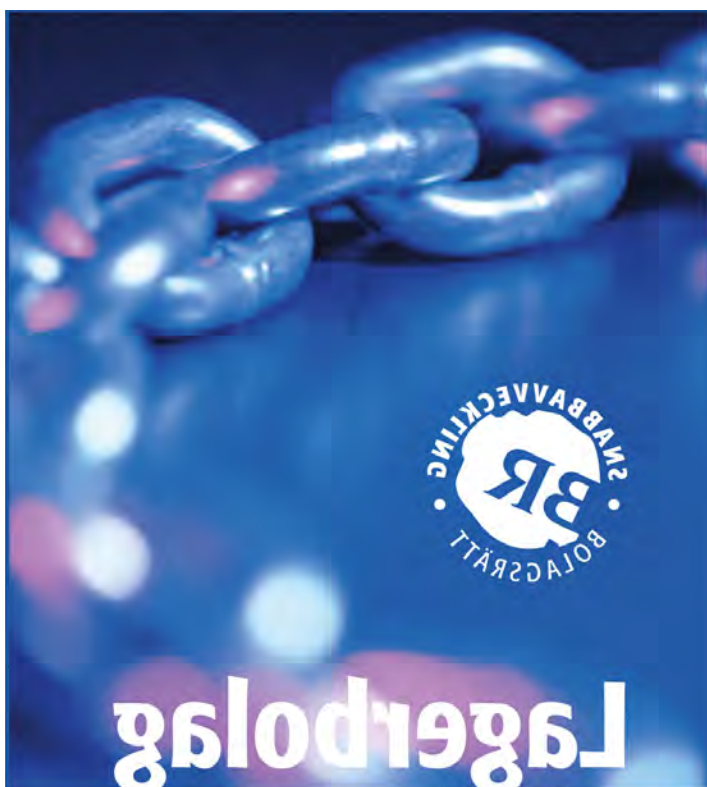
Ring oss redan idag. 060-16 81 50

Bolagsrätt

BOLAGSRÄTT SUNDSVALL AB

Box 270 Tullgatan 18 851 04 Sundsvall. Tfn 060-16 81 50

Email info@bolagsratt.se. Hemsida www.bolagsratt.se

Lagstiftning

Köp ett lagstiftningssed i 2021 års årsrapport. Under 2021 kan du lämna ett uttalande om lagstiftningens betydelse för dig och din verksamhet. Vår årsrapport innehåller information om lagstiftningens betydelse för dig och din verksamhet. Här får du se till exempel: Vår årsrapport innehåller information om lagstiftningens betydelse för dig och din verksamhet.

Förstärkt direkt!

Vi bedömer att lagstiftningen är viktig för dig och din verksamhet.

Vi känner till dina behov

Vi vill ge dig en bättre upplevelse av lagstiftningen. Vi vill ge dig en bättre upplevelse av lagstiftningen. Vi vill ge dig en bättre upplevelse av lagstiftningen.

Ring oss idag 080-16 81 20

Börsrådet

BOLAGSRÄTT SUNDSVALL AB
 Box 270 Tullgatan 18 821 04 Sundsvall. Tfn 080-16 81 20
 E-mail: info@bolagsratt.se. Hemsida: www.bolagsratt.se

Miljö & etik team

BOKFÖRINGSNÄMNDEN – INGEN VANLIG MYNDIGHET

Bokföringsnämnden är en så kallad nämndmyndighet. Det innebär att den styrs av ledamöter som representerar olika intressen och expertis på redovisningsområdet.

Bokföringsnämndens huvudansvar är att utveckla god redovisningssed i Sverige. Som framgår av det här reportaget importerar en hel del av denna från utlandet. Det handlar om EU-lag, som i sin tur hänvisar till IFRS, men naturligtvis även om svensk lagstiftning. Enkelt uttryckt utvecklar bokföringsnämnden lagstiftningen till normgivning, Bokföringsnämndens allmänna råd, BFNAR.

– God sed är ofta regler som återspeglar en rådande praxis, därför är vårt arbete beroende av input från branschen. Sen kodifierar vi eller utvecklar det till allmänna råd, säger Stefan Pärnhem.

Bokföringsnämnden är en nämndmyndighet; myndighetens beslut fattas av en nämnd som till lika delar består privata organisationer som myndigheter. På det sättet är BFN något av en av hybrid mellan en myndighet och en privaträttslig organisation. Syftet med konstruktionen är att beslutsfattandet ska återspegla olika samhällsintressen.

Typiskt sett, när man ser till olika länder, står statsapparaten för lagstiftning medan standarder och normer ofta ges ut av en privaträttslig organisation. Att man inte valt den vägen i Sverige beror bland annat på kopplingen mellan redovisning och beskattning.

– En stor del av skatterätten bygger på god redovisningssed, det är ett av skälen till att det är en myndighet som har ansvaret för att utveckla den goda seden, säger Stefan Pärnhem.

När IFRS blev lag i EU kunde medlemsländerna välja att tillämpa den inte bara på börsbolagens koncernredovisningar men på alla företag i landet. Det var aldrig aktuellt i Sverige.

– Nej, i Sverige tyckte man lite tillspetsat att det inte var lämpligt att ett privaträttsligt organ i London skulle bestämma hur mycket svenska företag ska betala i skatt, säger Stefan Pärnhem.

Förutom branschen, som representeras av exempelvis FAR, är även andra myndigheter och akademiska intressen representerade i Bokföringsnämnden.

ISA är en global produkt medan IFRS är en europeisk

Det finns både likheter och skillnader i hur redovisningsstandarder respektive revisionsstandarder kommer till. Till likheterna hör standardsättarnas fokus på stora företag, medan skillnaden bland annat handlar om olika traditioner.

Blott en bokstav skiljer IASB och IAASB åt. Men när man tittar närmare på vad som döljer sig bakom de båda akronymerna kan man till att börja med konstatera en skillnad på 5 585 kilometer, det vill säga fågelvägen mellan London och New York.

IASB bildades i London på 1980-talet medan IAASB grundades i New York redan i slutet av 1970-talet. IASB tar fram standarder för börsbolagens koncernredovisning, IFRS, medan IAASB ger ut, International Standards on Auditing, ISA.

IAASB ÄR EN oberoende global standardsättare med 18 ledamöter från hela världen, inklusive ordföranden. Sammansättningen speglar dels organisationens geografiska spridning, dels olika intressen där några ledamöter är från branschen, några är från myndigheter och några akademiker.

Claes Norberg, redovisningsexpert på Svenskt Näringsliv, är verksam inom båda systemen.

– ISA är färgat av amerikanskt tankesätt medan IFRS är en mer europeisk produkt. Amerikanerna gillar detaljerade regelverk, medan när det gäller IFRS så upprepar vi hela tiden att det ska vara principbaserat. Men själva arbetet går till på liknande sätt i de båda organisationerna.

Claes Norberg har varit Business Europes representant i EFRAG (som hjälper EU-kommissionen att anta nya IFRS) ända sedan 2014. Däremot var det helt nyligen som han valdes in i en av IAASB:s arbetsgrupper, så kallade Consultative Advisory Group (CAG).

DEN RÅDGIVANDE GRUPPEN, Consultative Advisory Group (CAG) är en sorts institutionaliserad remissinstans där även revisorernas europeiska paraplyorganisation Accountancy Europe har en representant. Bland representanterna från nära 30-talet organisationer märks även exempelvis Baselkommittén, EU-kommissionen och Världsbanken.

En viktig skillnad mellan ISA och IFRS är att IFRS blir en del av europeisk lag, medan ISA står på egna

ben. Däremot stadgar EU:s direktiv och förordning på revisionsområdet att revision ska bedrivas enligt internationella revisionsstandarder.

– EU:s revisorsdirektiv är förberett för att ISA ska tillämpas. Men beslut om detta ska fattas av EU-kommissionen och än så länge har Kommissionen inte fattat något sådant beslut, säger Anders Ahlgren, chefsjurist på Revisorsinspektionen.

DET INNEBÄR ATT det faktiskt fortfarande är medlemsländerna som bestämmer huruvida det är ISA eller någon annan standard som ska tillämpas. Men frågan är teoretisk.

– I praktiken tillämpar alla ISA för det finns inget annat, säger Anders Ahlgren.

ISA genomgår alltså inte samma antagningsprocess som IFRS gör, där varje ny standard antas genom ett nytt direktiv där EFRAG fungerar som bro mellan EU-byråkratien i Bryssel och Standardsättaren i London.

Strängt taget är ISA alltså ännu inte lag i EU (även om det är det i praktiken) och det innebär att EU:s medverkan i standardsättningen inte går utöver att vara en ”kvalificerad remissinstans” som Anders Ahlgren uttrycker det.

CEAOB, Committee of European Auditing Oversight Bodies, som är de nationella revisorsinspektionernas samarbetsorgan, har en viktig roll för att föra fram de europeiska intressena. CEOB har flertalet working groups varav IASS, International Auditing Standards Subgroup, tar fram remissvar till IAASB som tar fram ISA.

BÅDE IFRS OCH ISA är framtagna utifrån storbolagsperspektiv. I fallet IFRS är det naturligt eftersom det handlar om att skapa jämförbarhet mellan börsbolagens koncernredovisningar. IFRS finns även i en enklare version, IFRS for SMEs som även ligger till grund för den svenska Bokföringsnämndens huvudregelverk (K3). (BFN erbjuder vid sidan av K3 andra ramverk som är anpassade för de mindre företagens behov, och dessa är fristående från IFRS.)

På revisionsområdet finns än så länge inte motsvarande anpassning, utan ISA tillämpas på alla revisionsuppdrag, om än proportionerligt så till vida att hänsyn ska kunna tas till revisionsklienternas storlek och komplexitet. Till försvar för den modellen brukar det sägas att en revision är en revision (an audit is an audit). Den ansatsen har dock utmanats de senaste åren – när företrädare de nordiska länderna gått i bräschen för en ISA som är anpassad för mindre företag. ◉

”I praktiken tillämpar alla ISA för det finns inget annat”

”Det går faktiskt att

”Nu började det tas nationella initiativ i vitt skilda länder som Frankrike, Belgien och Sri Lanka ...”

Internationell standardsättning är en tungrodd process som kan verka avskräckande. Men den går faktiskt att påverka. Det säger Helene Agélii, generalsekreterare för Nordiska Revisorsförbundet NRF.

På försommaren 2015 gick ett förslag till standard för revision i mindre företag ut på remiss inom framför allt Norden. Nordiska revisorsförbundet NRF stod som avsändare, men ett mindre antal individer hade varit särskilt pådrivande i frågan.

Man ville komma bort från detaljstyrningen i ISA, som dessutom framför allt är anpassad för de största företagen, samt de tillhörande kraven på administrativa åtgärder och dokumentation.

REMISSRUNDAN BLAND REVISIONSBYRÅER och tillsynsmyndigheter i de nordiska länderna gav dock inget entydigt stöd för initiativet som på denna tid hette Sase (Standard for Audit of Small Entities). Såväl de största revisionsbyråerna som dåvarande Revisorsnämnden var skeptiska. Hur skulle Sase förhålla sig till ISA och hur skulle myndigheten kunna utöva sin tillsyn?

Men eldsjälarna i NRF gav inte upp och i stället för att jobba vidare med Sase, beslöt man sig

för att fokusera på att få upp frågan på IAASB:s agenda. På ett internationellt möte i Paris 2017, organiserat av IAASB tillsammans med Frankrikes motsvarighet till FAR, presenterade NRF sitt förslag och lyckades, mot alla odds, få gehör för vikten av att underlätta och effektivisera revisionen av mindre komplexa företag.

– Sedan dess har det hänt det väldigt mycket, säger Helene Agélii, NRF:s generalsekreterare sedan 2019 och även technical advisor inom IAASB.

I BÖRJAN AV 2019 tog IAASB fram Discussion Paper on Audits of Less Complex Entities, som skickades ut på remiss och som dessutom diskuterades livligt vid den Pariskonferens som ägde rum i maj förra året. Frågeställningarna i remissunderlaget var väldigt konkreta: Är ISA ett problem? Vad är i så fall problemet? Vad ska IAASB göra?

Vid Pariskonferensen var bland andra även en representant från svenska Riksrevisionen inbjuden, för att dela med sig av resultatet av Riksrevisionens granskningsrapport med anledning av revisionspliktens avskaffande för de minsta företagen i Sverige.

– Det framkom då att Riksrevisionen absolut inte ville höja gränsvärdena utan snarare såg

påverka systemet”

nyttan av revision även av de mindre företagen, berättar Helene Agélii.

VOILÀ, ETT ARGUMENT för att gå vidare med arbetet om att underlätta revisionen av dessa företag. Ett annat tungt vägande argument var att det började hända saker i andra delar av världen.

– Nu började det tas nationella initiativ i vitt skilda länder som Frankrike, Belgien och Sri Lanka, och i alla diskussioner som först runtom i världen har man lyft fram det nordiska exemplet, säger Helene Agélii.

För de som avstyrkte det nordiska förslaget 2015 var ett tungt vägande skäl att en standard behöver vara global. Tre år senare har intresset för en anpassad revision för mindre företag spritt sig över världen och allas blickar är nu riktade på IAASB.

– **REMISSVAREN TILL** diskussionsdokumentet visade på stor enighet runtom i världen om att nuvarande ISAs bara blir längre och mer komplexa att tillämpa samt att IAASB nu måste agera, säger Helene Agélii.

Våren 2020 diskuterar IAASB två parallella spår att arbeta vidare med: Det ena alternativet handlar om att se över samtliga ISAs – och särskilt om det är möjligt att vända på ansatsen

i ISA så att utgångspunkten blir det minsta företaget i stället för det största: Bottom-up i stället för top-down. Det andra alternativet handlar om att ta fram en separat standard för revision av mindre komplexa företag.

– Diskussionerna pågår under våren med sikte på ett beslut om nästa steg på junimötet. Men resten av världen står inte stilla. Nu diskuteras nationella initiativ i stora jurisdiktioner som Indien och Tyskland, säger Helene Agélii och fortsätter:

– Om IAASB i juni bestämmer sig för att ta fram en alternativ standard för revision i mindre komplexa företag är prognosen idag att det kommer att ta tre till fyra år innan den ser dagens ljus och sedan tar det ytterligare tid innan den träder i kraft.

GLOBAL STANDARDSÄTTNING ÄR ett tunggrott tröskverk när alla ska komma överens.

– Nio gånger av tio är det regulatorerna som stöter på IAASB och IESBA när det gäller vilka nya projekt som standardsättarna bör ta sig an. Det är därför särskilt intressant att följa detta projekt. Det nordiska initiativet är verkligen ett bevis på att man kan göra skillnad och att även användarna kan påverka standardsättarna, säger Helene Agélii. ◉

CLAES NORBERG

60 år, redovisningsexpert på Svenskt Näringsliv och ordförande i Business Europes redovisningsgrupp. Dessförinnan hade han en akademisk karriär och han är adjungerad professor i företagsrätt vid Uppsala universitet och ledamot i Revisorsinspektionens tillsynsnämnd sedan 1995.

STEFAN PÄRLHEM

56 år, kanslichef för Bokföringsnämnden och svensk representant i Accounting Regulatory Committee, ARC. Tidigare arbetade han 16 år på justitiedepartementet med ansvar för redovisningslagstiftningen, bland annat genom att förhandla fram och införa IFRS och EU:s redovisningsdirektiv i Sverige. Stefan Pärnhem började sin karriär som revisor på PwC.

HELENE AGÉLII

50 år, generalsekreterare för Nordiska Revisorsförbundet (NRF). Hon har varit chefsjurist på FAR och ledamot i IESBA, branschens internationella etikorgan. Hon är bland annat technical advisor inom IAASB. Helene Agélii började sin juristkarriär inom domstolsväsendet men hamnade på Revisorsnämnden och har sedan dess varit kvar i branschen exempelvis som chefsjurist på FAR.

ANDERS AHLGREN

45 år, chefsjurist på Revisorsinspektionen (RI). Han har lång erfarenhet som jurist inom statsförvaltningen och har arbetat med frågor kring redovisning och revision på Justitiedepartementet. Innan RI var Anders Ahlgren rådman i Förvaltningsrätten i Stockholm.

FAR Online

Ett smart verktyg för dig som vill vara uppdaterad med de senaste ekonomiska regelverken.

Alltid uppdaterade regler

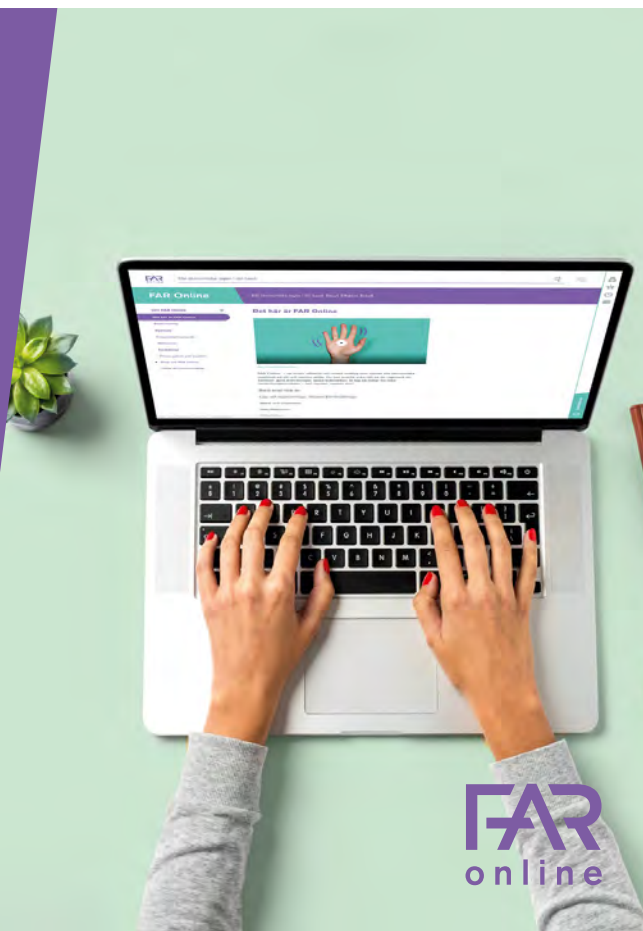
Redovisning
Revision
Skatt
Finans

Uppslagsverket
Rättserien med
alla ekonomitermer

faronline.se

Läs mer och testa gratis i två veckor!

FAR
online

Låt din aktieutdelning växa vidare i naturen.

Vet du om att du kan skänka hela eller delar av din aktieutdelning till vårt miljöarbete? Det gäller både för privatpersoner och fåmansbolag. När du väljer att skänka din aktieutdelning ökar gåvans värde med 43 procent eftersom varken du eller vi behöver betala någon vinstskatt.

Läs mer på www.naturskyddsforeningen.se/aktiegava

Vid frågor är du välkommen att kontakta Marie-Louise Berzén, ansvarig för aktiegåvor:
Tel: 070-754 09 95 E-post: marie-louise.berzen@naturskyddsforeningen.se

Naturskyddsforeningen

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL

Framtidens revisionsbyrå tar för sig

Med kärnvärden som modiga, i framkant och innovativa strävar WeAudit efter att revolutionera branschens sätt att jobba. Drömmen är att programvarorna de själva tagit fram ska bli en framgång i branschen.

text: **Charlotta Marténg**

foto: **Christian Gustavsson**

Henrik Ahnkron är VD
för WeAudit.

Genom att nästan alla är delägare finns ett gemensamt driv och intresse för sista raden.

W

BYRÅN I SIFFROR

Finns i:

Stockholm,
Göteborg,
Karlstad, Årjäng

Antal anställda:

17

Antal delägare:

15

Omsättning 2019:

19 miljoner

eAudit har kallats både uppstickare och utmanare. Själva beskriver medarbetarna hellre byrån som framtidens revisionsbyrå och sig själva som moderna revisorer.

På deras webbsida möts kunder och konkurrenter av uttryck som Vi är visionärer och Vi revolutionerar, i stället för Vi är revisorer och Vi digitaliserar. Kaxigt? WeAudit vågar ta plats.

MERPARTEN AV MEDARBETARNA HAR SIN bakgrund hos Wint. Hösten 2016 blev bolaget, som då hette Wint Audit AB, personalägt och 2017 ändrade bolagets namn från Wint till WeAudit och blev en helt egen byrå.

– När Wint skulle göra sig av med sin revisionsdel fick vi som arbetade där möjlighet att köpa ut verksamheten. De allra flesta valde att följa med. Därför finns WeAudit i dag i Värmland, Stockholm och Göteborg, berättar Sebastian Lennevi, auktoriserad revisor på Stockholmskontoret.

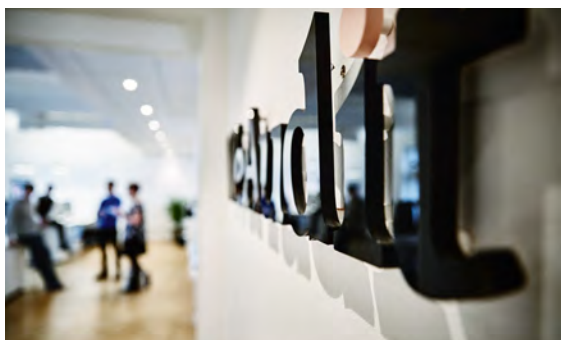
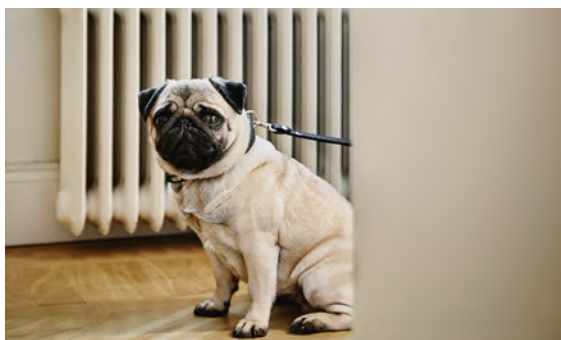
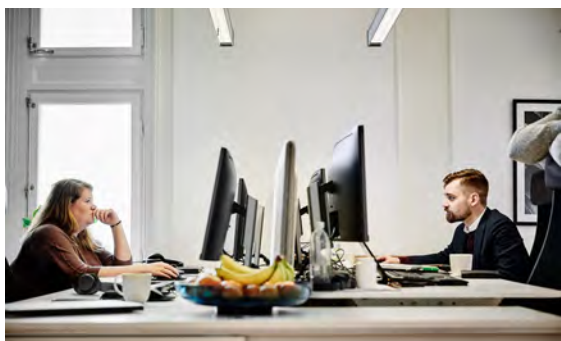
WeAudit har i dag inga kopplingar till Wint men det

fanns något som medarbetarna tog med sig och som de håller hårt i. Värderingarna.

– Det är otroligt viktigt för oss med balans i livet och att ha en platt kultur. Det är inte några få som bestämmer allt, utan här handlar det om gemenskap och ett gemensamt intresse. Nästan alla är delägare vilket gör att alla verkligen strävar efter att bidra till sista raden, säger Henrik Ahnkron, VD och auktoriserad revisor.

DÅ BYRÅN VALT ATT TA fram sina egna system arbetar man i ett planeringssystem som ger just dem optimalt byråstöd. I planeringsverktyget kan alla följa allas beläggning och därmed är det lättare att hjälpa varandra om någon har mycket att göra. Systemet har också ett dagsschema inbyggt, med punkter som arbetspass, kontakttid, fika. Allt för att skapa en så effektiv arbetsdag som möjligt.

– Tanken är att man ska kunna jobba ostört. När vi har kontakttid passar man på att ställa sina frågor till kollegor, ringa samtal och svara på mejl. På så sätt har vi märkt att alla får mer gjort och det blir också lättare att hålla ihop våra olika kontor. Man riskerar inte att

Tre tips:

1

Jobba effektivt. Använd ett bra planeringsverktyg. Se till att rätt person får rätt frågor, i rätt tid.

2

Automatisera. Det är bra för kunden och bra för byrån. Låt AI göra uppgifterna som inte är värdeskapande och arbeta med redovisningsbyråer som är standardiserade och digitala.

3

Designa delaktighet. Genom att nästan alla är delägare skapas incitament hos medarbetarna, alla är drivna av ett intresse för sista raden. Ett bra kollektivt engagemang i byråns utveckling och lönsamhet.

Ovan: **Planeringssystem** gör det möjligt att jobba ostört.

Mitten: **WeAudits kontorshund.**

Till vänster: **Helt digital byrå.**

Nedan: **Platt organisation och rätt värderingar** är viktigt.

ringa och stora varandra i arbetet, säger Henrik Ahnkron.

Som många unga byråer i dag är WeAudit helt digitala och har i princip bara kunder som ställt om till det digitala. De valde att ta konsulthjälp när de byggde sitt system i stället för att ha egen it-kompetens, men Henrik Ahnkron konstaterar att hans bakgrund på fintech-bolaget Doer så klart gett nyttig erfarenhet.

– Vi har kommit långt, både i koncept och verktyg. Till exempel med en egen SIE-läsare som vi byggt ihop med egna granskningsmallar byggda på en kvantitativ revisionsmetodik. Vi strävar efter att automatisera och effektivisera för att kunna ha en bra lönsamhet, berättar han.

Men WeAudit har mål som går längre än att ha en bra lönsamhet och tidssparande verktyg. Byråns mål är att utveckla så bra processer att de kan erbjudas som licens för andra byråer inom två till tre år.

– Vi vill utveckla marknadens bästa verktyg och processer och sedan kunna erbjuda dem till andra i konceptform. Vi har redan påbörjat diskussioner med licenstagare, avslöjar Henrik Ahnkron. ◉

Så löser vi ekvationen

Affärerna

WeAudit jobbar med fasta priser. Då uppstår incitament att öka effektiviteten. Det kräver dock tydlighet mot kunden och att boksluten som lämnas är av bra kvalitet. Långtgående digitalisering, och automation. Framför allt via kundportalen MyAudit.

Medarbetarna

Alla får bli delägare och roterar i ledningsgruppen. Balans i livet är viktigt och möjliggörs genom planeringsverktyg, flexibla arbetstider, möjligheter att arbeta på distans. Fler män än kvinnor men WeAudit strävar efter bättre balans. Ser gärna en kvinna på VD-posten.

Kunderna

Ägarledda bolag, små och medelstora som själva kommit långt i digitaliseringen genom att de har digitala redovisningsbyråer. 30 procent av kunderna är bostadsrättsföreningar.

Nätverket

Tillhör inget nätverk i dag men använder sig av medlemskapet i FAR. Har planer på att själva kunna starta ett nytt nätverk för branschen och för diskussioner med andra byråer kring det. Har ett eget internt nätverk genom att byrån finns på flera orter i landet.

15 procent

WeAudit har gått från svag lönsamhet till 15 procents lönsamhet, och sjudubblat den bara under ett år.

Debatt

— VAD FÅR REVISORER ATT MÅ BRA? —

FOTO: GETTY IMAGES

Kommersiellt inriktade byråer ger välmående revisorer

H

ur organisationen är utformad är mer avgörande för revisorers välmående än vad faktorer som lön och andra förmåner är. Slutsatserna dras av forskarna Pernilla Broberg och Timur Uman som grävt djupare i frågan "Vad får revisorer att må bra?"

Individens välmående och vad som gör att människor mår bättre har länge varit på den globala agendan och utgör numera också ett av

FN:s hållbarhetsmål. Ämnet är dock inte nytt utan har varit en del av forskning i arbetshälsa och HRM där en utgångspunkt är att människor som mår bra också arbetar mer effektivt och är mindre benägna att sluta sina jobb. Det finns ett stort antal studier som undersöker vilka livs- och arbetsspecifika aspekter som återspeglas i anställdas välbefinnande. Dessa studier har fokuserat på många olika yrkesgrupper, men revisorernas välbefinnande har inte kommit i fokus för dessa studier förrän nyligen.

Vår egna och nyligen genomförda forskning

Revisionsberättelsen och mindre företag

Anders Mårdell:

FAR har i RevR 700 angivit hur en svensk revisionsberättelse ska vara utformad och det framgår att den modell som beskrivs, i princip ska användas för rapporteringen av revision enligt ISA oavsett det reviderade företaget storlek eller associationsform. Det finns egentligen bara ett undantag och det är den avslutande meningen under avsnittet "Revisorns ansvar" där en annan formulering ska användas om det reviderade företaget tillämpar K2 vid upprättandet av sin årsredovisning.

Det finns, i FAR:s revisionsberättelse, två skrivningar som jag ställer mig frågande till när revisionen avser en årsredovisning enligt ÅRL för ett så kallat "mindre företag" eller om revisionen avser ett årsbokslut eller förenklat årsbokslut enligt BFL, bokföringslagen.

I avsnittet om styrelsens ansvar står angående bedömningen av företagets förmåga att fortsätta verksamheten:

"Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift."

I avsnittet om revisorns ansvar står:

"Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen."

Läs hela artikeln och replik från Policygruppen för revision på tidningenbalans.se

(tillsammans med före detta Civilekonomerna och forskningsplattformen för företagande vid Högskolan Kristianstad i samarbete med Linköpings universitet) indikerar att revisorer som yrkesgrupper känner sig minst välmående jämfört med andra ekonomer. Vi ser också att deras välbefinnande, till skillnad från andra yrkesgrupper, inte påverkas av faktorer som lön och andra förmåner (Broberg et al, 2020; Uman et al. 2020).

Förundrade över våra resultat och också bristen på forskning på området grävde vi djupare i våra forskningsresultat och fokuserade på de saker som får revisorer att må bra. I en av våra studier (Uman et al., 2016) undersökte vi i vilken utsträckning byråspecifika egenskaper kan få revisorer att må bra. Här fann vi att byråer som kännetecknas av kollektivistisk organisationskultur, där "att göra saker tillsammans" är viktigare än att göra saker på en egen hand, verkar ha revisorer med högre välmående. Vi ser indikationer på att den organisatoriska utformningen snarare än olika typer av incitament är viktig för att ha gladare, mer välmående, revisorer.

DESSA RESULTAT HAR kompletterats av ytterligare en studie (Ponomareva et al., 2020) där vi har undersökt hur kommersialisering i form av marknads, kund- och affärsprocessorientering på revisionsbyråer återspeglas i revisorers välmående. Den ursprungliga tanken var att kommersiella aktiviteter stressar revisorer och minskar deras välmående. Men där hade vi helt fel - i vårt urval verkar revisorers välmående triggas i mer kommersiellt inriktade byråer. Detta gäller inte bara deras arbetsrelaterade välmående (arbetstillfredsställelse) utan också

deras välmående i livet (livstillfredsställelse). Vår forskning antyder således att genom att fokusera på konkurrensfördelar genom kommersialisering kan det ge lyckligare anställda både på jobbet och i livet.

"Våra kombinerade resultat hittills tyder på att för att revisorer ska må bra ska de inte motiveras med lön eller bonussystem."

Våra kombinerade resultat hittills tyder på att för att revisorer ska må bra ska de inte motiveras med lön eller bonussystem. Man måste i stället skapa en miljö där individer känner att de tillhör ett kollektiv som också kännetecknas av sådana aktiviteter som marknadsföring, kundorientering och fokus på prestationer. Även om detta verkar överraskande kan det betyda att vi ser en "ny" typ av revisorer som blivit "byråiserade" av sina organisationer. Om det är så blir frågan vad

som händer med professionen när byrån är det som identifierar revisorer? Den frågan återstår att utforska. ●

PERNILLA BROBERG är docent i redovisning och revision vid Linköpings universitet.

TIMUR UMAN är biträdande professor i redovisning och verksamhetsstyrning vid Handelshögskolan i Jönköping.

Fotnoter

- Broberg, Tagesson, Uman (2020). Antecedents of psychological well-being among Swedish audit firm employees. Unpublished manuscript.
- Ponomareva, Y., Uman, T., Broberg, P., Vinberg, E., & Karlsson, K. (2020). Commercialization of audit firms and auditors' subjective well-being. *Meditari Accountancy Research*. In press.
- Uman, T., Broberg, P., Tagesson, T. (2020) Exploring the antecedents of mental health of the business professionals, *Work: A Journal of Prevention, Assessment & Rehabilitation*. In press
- Uman, T., Broberg, P., Schmidt, M., Nilsson, S., & Olsson, E. (2016). Feeling well by being together: Study of Swedish auditors. *Work: A Journal of Prevention, Assessment & Rehabilitation*, 54(1), 79-86.

Delta i debatten!

Ring 08-50 6112 49 eller mejla charlotta.marteng@far.se

Bolags- stämmor

Stämposäsongen 2020 påverkas av coronaviruset. Carl Svernlöv, advokat och adj. professor, Baker McKenzie, svarar på frågor om bolagsstämmor och olika möjligheter att genomföra dem.

text: **Charlotta Marténg**

illustration: **Rebecca Elfäst**

CARL SVERNLÖV

är advokat och adj. professor,
Baker McKenzie.

Ställ en fråga!

Som medlem kan du kostnadsfritt ställa frågor till FAR:s rådgivare. Frågorna kan gälla redovisning, revision och juridik. Det kan också vara frågor som rör din yrkesroll. Logga in på far.se och läs mer!

1 I skrivande stund råder en begränsning på 500* personer för allmän sammankomst. Omfattar det även årsstämmor?

Svar: Det är uppenbarligen så att en bolagsstämma inte är en allmän sammankomst. För att en sammankomst ska ses som allmän krävs att den anordnas för allmänheten eller att allmänheten har tillträde till den, eller att sammankomsten med hänsyn till de villkor som gäller för tillträde till den bör anses jämställd med en sådan sammankomst. Så är ju inte fallet med bolagsstämmor.

Ska man ta ett mer ändamålsinriktat förhållningssätt och se till syftet att förhindra smittspridning borde dock även bolagsstämmor omfattas, men såsom förordningen är utformad ser jag dock inte att bolagsstämmor omfattas.

* Efter intervjun skärptes begränsningen till 50 personer (Reds. anm).

2 Vilka möjligheter har bolaget att skjuta på stämman?

Svar: Årsstämman ska enligt lag hållas senast sex månader efter räkenskapsårets utgång. Styrelsen beslutar om när stämman ska hållas och kan fritt – med undantag för stäm-

mor som enligt lag ska hållas inom en viss tid, till exempel på begäran av en minoritet – skjuta på stämman i vart fall till 30 juni i bolag som har kalenderår som räkenskapsår.

3 Vad händer om stämman hålls i juli?

Svar: Det innebär ett brott mot aktiebolagslagen med som är osanktionerat och endast leder till en anmärkning i revisionsberättelsen. Om inte årsredovisningen kan fastställas och inskickas senast sju månader efter räkenskapsårets slut drabbas bolaget av förseningsavgifter. Det kan även utgöra bokföringsbrott att inte upprätta årsredovisning i tid men enligt min uppfattning saknas lagstöd för att bokföringsbrott skulle föreligga om årsredovisningen väl är upprättad (det vill säga undertecknad av hela styrelsen samt i förekommande fall VD), bara för att den inte fastställs. Om årsredovisningen inte fastställs senast elva månader efter räkenskapsårets utgång löper bolaget risk att tvångslikvideras.

4 Kan man ajournera hela stämman?

Svar: När det gäller möjligheten att ajournera stämman och skjuta upp den till fortsatt stämma vid ett senare datum finns en särskild regel som ger en minoritet som företräder minst en tiondel av aktierna rätt att få till stånd en ajournering till en fortsatt stämma vad gäller frågorna om fastställelse av resultat- och balansräkning, disposition av resultatet och ansvarfrihet. En sådan bolagsstämma skall hållas minst fyra veckor och högst åtta veckor därefter. Ytterligare uppskov är inte tillåtet. En majoritet kan dock besluta om ajournering bortom denna gräns, dock inträder då förseningsavgifter och ytterst tvångslikvidation.

5 Vilka möjligheter finns det för aktieägare att delta på distans via elektroniska hjälpmedel?

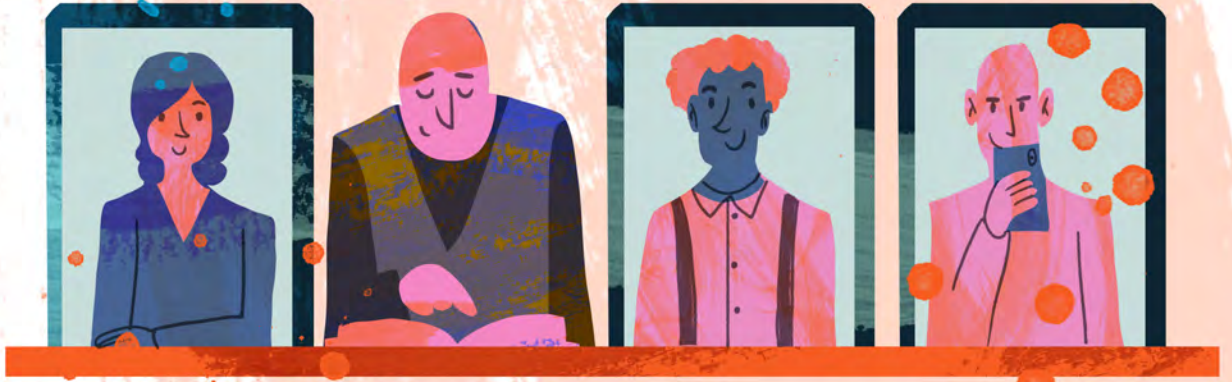
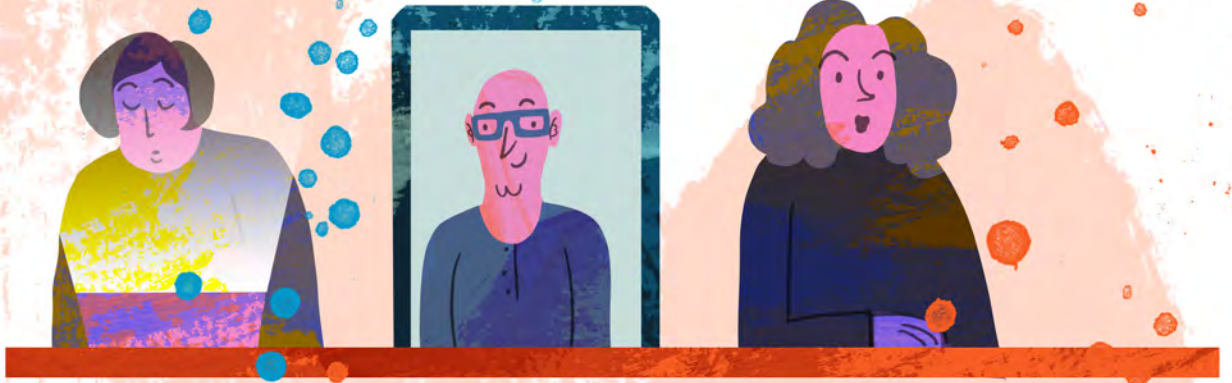
Svar: I USA har helt elektroniska stämmor i noterade bolag, det vill säga bolagsstämmor där

aktieägarna inte samlas i någon lokal utan endast har tillgång till mötesförhandlingarna via en elektronisk inloggning, ökat markant på senare år, från 28 år 2010 till 187 år 2016. Samma år höll modelföretaget Jimmy Choo den första och hittills enda helt elektroniska bolagsstämman i ett noterat bolag i Storbritannien. Sedan 2016 har ett sextiototal antal andra noterade bolag i Storbritannien (bland andra M&S och Imperial Brands) ändrat sina bolagsordningar för att tillåta såväl helt elektroniska stämmor som kombinationer av fysiska stämmor med möjlighet att delta online, så kallade hybridstämmor. I vårt grannland Danmark är det sedan 1 oktober 2003 möjligt att i bolagsordningen ta in föreskrifter om "fuldstændig elektronisk generalforsamling".

6 Hur ser det ut i Sverige?

Svar: I Sverige anses det inte möjligt med en helt elektronisk stämma. Anledningen är att bolagsstämman enligt lag skall hållas på den ort där styrelsen har sitt säte eller på viss annan ort, angiven i bolagsordningen (se 7 kap. 15 § ABL). Det innebär att stämman måste vara knuten till en viss fysisk plats, där aktieägarna kan infinna sig personligen och varifrån bolagsstämman ska ledas. Regeln är till för att skydda aktieägarna och därmed kan den frångås om samtliga aktieägare medger det. Det är dock inget praktiskt alternativ i ett börsbolag och ett sådant medgivande torde inte vara gällande för längre tidsrymder eller för samtliga framtida bolagsstämmor. Kravet på att bolagsstämman skall hållas på viss ort får till följd att stämman inte kan hållas enbart genom elektronisk uppkoppling mellan aktieägarna.

Däremot finns det alltså ingenting som hindrar en kombination, där de aktieägare som vill träffas fysiskt kommer till stämmolokalen men att aktieägarna även ges en möjlighet att logga in med nyttjande av en kvalificerad elektronisk signatur, såsom Bank-ID. Det

finns ett par tjänsteleverantörer som tillhandahåller färdiga lösningar för hybridstämma och det är svårt att se hur en sådan stämma i ett storbolag skulle kunna genomföras utan dessa tekniska hjälpmedel.

7 Kan man hitta egna lösningar för mindre bolag?

Svar: I lite mindre bolag med begränsad ägarkrets kan man dock tänka sig mer "hemmasnickrade" lösningar. För att en aktieägare fullt ut

ska kunna delta i en stämma från en annan plats krävs dels att denne kan se och höra det som pågår i stämmolokalen, till exempel via videolänk, dels delta i omröstning och ställa frågor. Det ställer alltså krav åtminstone på en audio- och helst en videokoppling från aktieägaren till stämmolokalen. Det finns dock i dag många videokonferenssystem (vissa helt kostnadsfria) som skulle kunna möta dessa krav, under förutsättning att antalet deltagare inte är för stort.

8 Kan aktieägare alternativt deltaga genom fullmakt?

Svar: Att delta genom ombud har ju alltid varit en möjlighet enligt 7 kap. 3 § ABL och lagen kräver att de publika bolagen tillhandahåller fullmaktsformulär. Nytt för året är att med anledning av corona-krisen har ett par tjänsteleverantörer meddelat att de är beredda att – på eget initiativ och utan kostnad för bolagen – ställa upp med ett ombud som den aktieägare som så önskar kan utse att företräda aktieägarens aktier. Denna möjlighet kommer dock normalt inte stå till buds annat än såvitt avser de största börsbolagen, och de båda leverantörerna har meddelat att de inte kommer att ta emot fullmakter från juridiska personer, exempelvis institutiva ägare. Med särskilda föreskrifter i bolagsordningen kan bolagen även erbjuda så kallat särskilt fullmaktsförfarande där en fullmakt ställs till ett av bolaget utpekad ombud, samt

poströstning. Problemet är att få bolag har den möjligheten och kan inte använda sig av den utan bolagsordningsändring.

9 En lagrådsremiss har lagts fram om en tillfällig ändring i aktiebolagslagen?

Svar: Ja, på initiativ av Svenskt Näringsliv har regeringen kommit med ett förslag som tillfälligtvis tillåter särskilt fullmaktsförfarande och poströstning även utan bolagsordningsföreskrifter i bland annat aktiebolag och ekonomiska föreningar.

10 Hur ser du på dagens situation?

Svar: Det är spännande tider vi lever i. Man ska ta covid-19 och människors oro på allvar, och det är ofta kriser som driver utvecklingen framåt. Efter att ha pratat om elektroniska stämmor för döva öron i ett par års tid ser jag fram emot att sitta ordförande vid min första hybridstämma lite senare i vår.

VAR MED OCH
RÄDDA LIV

Swisha valfritt belopp till
123 000 4663

 Svenska Röda Korset

När du ger en gåva kommer dina uppgifter att behandlas av Svenska Röda Korset. Du har rätt till information om hur dina personuppgifter behandlas. Läs mer på redcross.se/personligintegritet

Bli en del av FAR!

Är du anställd på en revisions- eller redovisningsbyrå, men inte auktoriserad? Då kan du bli basmedlem i FAR och ta del av en mängd förmåner.

Som basmedlem får du:

- ✓ Rabatt på FAR Online, litteratur och utvalda utbildningar
- ✓ Tidningarna Balans och Resultat digitalt
- ✓ Medlemspris på FAR:s aktualitetsdagar
- ✓ FAR:s nyhetsbrev 2 gånger i månaden
- ✓ Medlemsrådgivning (mot tillägg) och Karriärrådgivning

Ansök idag!

Läs mer på far.se/basmedlem

FAR

Pensionsskulder när räntan är låg

Efter den globala finanskrisen 2007-2008 inleddes i Sverige en diskussion om diskonteringsränta på förmånsbestämda pensionsskulder redovisade i enlighet med IAS 19 Ersättningar till anställda. Standarden anger att ränta på förstklassiga företagsobligationer, med matchad valuta och löptid, ska användas för att bestämma diskonteringsränta. Finns ingen fungerande marknad för företagsobligationer i aktuell valuta ska ränta på statsobligationer användas. Frågeställningen i Sverige har varit huruvida det finns någon fungerande marknad för förstklassiga företagsobligationer. Eftersom standarden inte har tydliga riktlinjer lämnas mycket av tolkningen till det enskilda företaget.

En tidig slutsats var att det inte finns någon marknad för det man traditionellt klassificerar som företagsobligationer. Efter finanskrisen kom dock vissa svenska redovisare på att man kan anse att marknaden för bostadsobligationer är en slags marknad för företagsobligationer, och den marknaden kan anses vara fungerande. Efter en viss debatt kom börser fram till – inte bara att det var tillåtet att använda bostadsobligationer – utan att det var praxis i Sverige. Statsobligationer var alltså inte längre rekommenderat.

DET FINNS TVÅ potentiella oklarheter med att använda bostadsobligationer. Den första handlar om att de eventuellt inte är företagsobligationer i den betydelse IAS 19 utgår från, eftersom de har en helt annan ekonomisk exponering än näringslivet i stort (se krönika i Balans nr 5 2012).

Den andra oklarheten handlar om att marknaden för bostadsobligationer eventuellt inte är en fungerande marknad i enlighet med IAS 19. Standarden definierar inte vad en fungerande marknad innebär men det kan exempelvis vara aktivitet och möjlighet till matchning till pensionsskulder. Här finns flera parametrar att tänka på. Marknadens storlek och omsättning är viktiga, men då endast för förstklassiga obligationer

”Många trodde att räntorna med tiden skulle öka till något ”normalläge” men de har i flera länder varit fortsatt låga.”

JAN MARTON är docent och verksam vid Handelshögskolan i Göteborg.

(till exempel med rating AA och högre) och fastränteobligationer (den marknaden är inte så stor i Sverige). Antal emittenter kan undersökas (de är få i Sverige). Matchning mot löptid kan vara en faktor och här har Sverige mest obligationer med kort löptid (som ska matchas mot pensionsskulder med flera decennier i genomsnittlig löptid).

2015 valde Ericsson – ett av börsens större bolag – att byta från bostadsobligationer till statsobligationer, eftersom man inte ansåg att den svenska marknaden för bostadsobligationer uppfyllde kravet på fungerande marknad. Ericsson har fortsatt med detta, så har detta blivit en möjlig praxis i Sverige. Jag hoppas att den nya Nämnden för svensk redovisningstillsyn kommer att fortsätta låta företag – såsom Ericsson – följa IAS 19 på detta sätt.

BAKOM HELA DISKUSSIONEN om diskonteringsränta för förmånsbestämda pensionsplaner ligger en betydligt större fråga: Hur ska kostnaden för pensioner hanteras i en ekonomisk miljö där riskfri, eller nära riskfri, avkastning är mycket låg? Nuvärdet på framtida pensioner är högt när räntor är låga. Det är inte bara en redovisningseffekt, utan det är en reell effekt att med låg avkastning blir löftet om framtida pensioner på en viss nivå mer kostsamt.

Under och efter finanskrisen 2007-2008 sjönk riskfria räntor. Många trodde att räntorna med tiden skulle öka till något ”normalläge” men de har i flera länder varit fortsatt låga. Staternas och centralbankernas agerande under den nuvarande coronakrisen leder snarast till ytterligare tryck neråt på räntor. Följaktligen kommer förmånsbestämda pensioner i enlighet med IAS 19 att vara fortsatt stora i aktuell ekonomisk kontext. Vi kan konstatera att IAS 19 skrevs i en tid när riskfria räntor låg på en helt annan nivå, och det är inte sannolikt att man då kunde tänka sig att riskfri ränta skulle vara noll under längre perioder. ◉

Du som revisor & redovisningskonsult får en nyckelroll i att rädda företag från Coronakrisen

Företagare är motorn i svensk ekonomi och bidrar till sysselsättning och välfärd. Men under Coronakrisen så drabbas även sunda och friska bolag. Den ekonomiska stressen i näringslivet har sannolikt aldrig varit större. Pengarna tar slut innan de kommer in och det är svårt att betala löner, skatt och leverantörer. Problem som kan göra att tusentals bolag går i konkurs i år.

Men konkurs behöver inte vara det enda alternativet för företag med betalnings-svårigheter, företagsrekonstruktion kan exempelvis vara en effektiv medicin för att rädda företag och jobb. Som revisor eller redovisningskonsult har du med stor sannolikhet kommit i kontakt med uppdragsgivare som har svårt att betala för både dina och andras tjänster. Samtidigt har du en nyckelroll hos bolag i obestånd som behöver professionell hjälp att utföra sin lagstadgade skyldighet med redovisning och revision.

Hampus Backman
Företagsrådgivare
076-162 07 04

Vi känner till många av de svårigheter som företagare ställs inför idag. Med en kombination av juridik, affärsutveckling och ekonomi-styrning kan vi vrida på problemen, se andra perspektiv och hitta nya möjligheter. Våra juridiska experter har specialistkunskap inom obeståndsrätt, sakrätt, aktiebolagsrätt, arbetsrätt och skatterätt.

Har du frågor som rör turn-arounds eller rekonstruktioner? Kontakta oss direkt, så hjälper vi dig!

B POSTTIDNING

FAR AB
Kundservice
Box 6417
113 82 Stockholm

Till nästa generations redovisningskonsult.

För dig som proffsanvändare har vi byggt en kompetent och omfattande webblösning, byggd för att ta ditt redovisningsarbete till nästa nivå. Med de allra senaste funktionerna för ekonomi, bokslut, deklaration, klientstöd och rapportering får du en tydlig överblick och kan fokusera på det du gör bäst – hjälpa småföretag att växa. Det är det som gör oss starkare tillsammans. Läs mer om våra nya tjänster på vismaspcs.se/redovisning

A man with short, graying hair, wearing a maroon long-sleeved shirt and olive green trousers, is sitting on a light-colored wooden stool. He is looking directly at the camera with a slight smile. The background is a textured, industrial-style wall with a rope hanging on the left. The overall mood is professional and approachable.

 VISMA